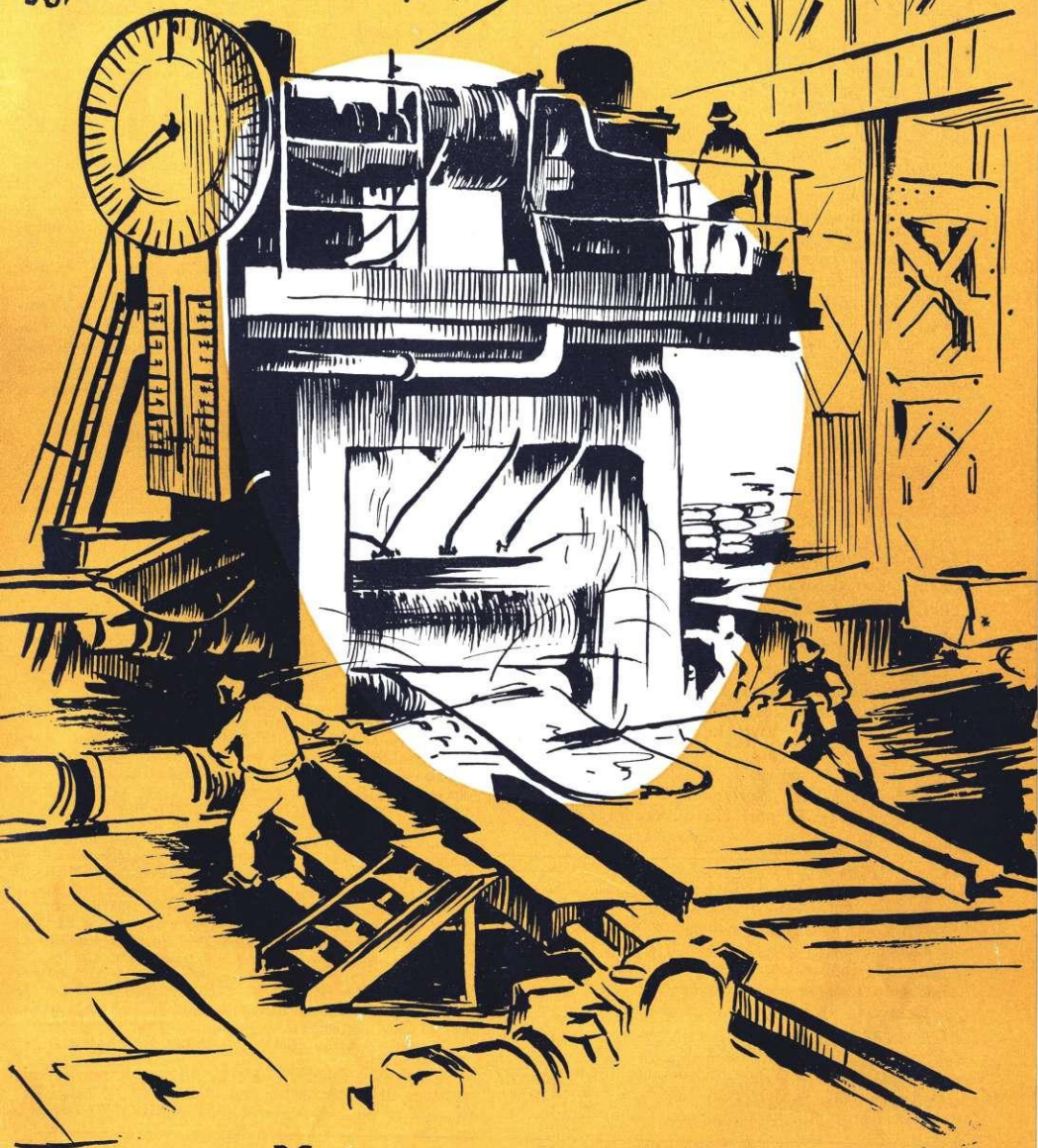

ŽELEZAR

1957

5

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi moža in očeta

SLAVKA ZUPANČIČA

se iskreno zahvaljujemo za izkazano pomoč njegovim sodelavcem iz obrata šamotarna, sindikalni organizaciji Železarne Jesenice, kakor tudi organizaciji ZK, SZDL in ZB NOV iz Blejske Dobrave, Gorij, Žirovnice in Bleda. Iskreno se zahvaljujemo govornikom za poslovilne besede ob odprtem grobu tov. Koširju Jožetu in Dušanu Staretu, godbi DPD »Svoboda« Jesenice in moškemu pevskemu zboru DPD »Svoboda« iz Blejske Dobrave pa za ganljive žalostinke. Zahvaljujemo se tudi darovalcem vencev in cvetja, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga spremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti v prerani grob.

Zalujoča žena Kati in otroci: Slavko, Cirila in Davorin in ostalo sorodstvo

Vsem prijateljem in znancem, ki so spremili na zadnji poti dragega pokojnika

FRANCETA TORKARJA

livarskega mojstra in I. častnega člana Društva livarjev LRS se toplo zahvaljujemo za izraženo sožalje in iskreno sočustvovanje. Najtopleje se zahvaljujemo darovalcem številnih vencev: Livarskemu društvu LRS, Železarni Ravne, tehn. direktorju ing. Rebeku, sodelavcu jeklolivarne, sive livarne, modelne mizarne, elektro-peči, Društvu inženirjev in tehnikov Železarne Jesenice, Litostroju Ljubljana, Železarni Store, kolektivu obratne ambulante Železarne Jesenice, Fotoklubu Jesenice, uslužbencem Gozdne uprave, kakor tudi vsem ostalim. Posebna hvala godbi jeseniške »Svobode« in za tople besede tovarišem Radi Alojzu, tov. prof. ing. Fettichu in Borisu Florjančiču ter vsem, ki so se ob odprtem grobu poslovili od predragega.

Zalujoča žena in otroci

PREKLIC

Preklicujemo veljavnost izgubljenih izkaznic za vstop v Železarno, glasečih se na naslednja imena:

Dačević Radivoje, Javornik I, Porčič Salih, martinarna (sindikalno), Ščepanovič Dimitrije, Javornik I in Drinčič Ljubo, Javornik I.

Domijan Roža, mehanična delavnica in Janjič Božo, Javornik I.

PREKLIC

Podpisani Lebar Vlado preklicujem kot neresnično in obžalujem vse, kar sem žaljivega govoril o tovarišici Zvan Slavki z Jesenic. Obvezujem se, da

ji bom dal za naprej mir in se ji zahvaljujem, da je opustila kazensko tožbo.

Obžalujem tudi svoje žaljivo vedenje napram njej.

Lebar Vlado,
Žirovnica št. 22.

ZAHVALA

Ob težki in nenadomestljivi izgubi naše dobre mame, tete, sestre in svakinje

IVANE ŠIFRAR, roj. KEMPERLE

se najiskreneje zahvaljujemo prebivalcem Lipc za toplo in ganljivo sočustvovanje in podarjeno denarno pomoč, posebno zahvalo pa dolgujemo vsem, ki so ji stali ob strani in ji v času njene boleznii pomagali.

Ob tej priliki se iskreno zahvaljujemo zdravnikom: dr. Višnarju, dr. Jenku, dr. Čehu in dr. Rosensteinovi za tolažbo in lajšanje bolečin. Prisrčno se zahvaljujemo tudi članom obratnega kolektiva Javornik III za denarno pomoč, ter darovalcem vencev in cvetja, za številne izreke sožalja in godbi DPD »Svoboda«, Javornik za žalostinke.

Vsem, ki so se od drage mame poslovili na njeni zadnji poti, še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: sin Franci, nečak Mirko in ostalo sorodstvo.

RAZPIS

za sprejem učencev v I. letnik Metalurške industrijske šole na Jesenicah.

Kandidati, zdravi in fizično kreпки, stari od 14 do 16 let naj najkasneje do 20. junija 1957 vložijo na Upravo šole prošnjo za sprejem z naslednjimi prilogi:

kratek življenjepis,

rojstni list,

zadnje šolsko spričevalo in

zdravniško spričevalo o zdravstvenem stanju.

Prošnjo je kolekovati z državnim kolekom za din 30.— in občinskim kolekom za din 20.— V prošnji naj kandidati navedejo, katerih poklicev se želijo izučiti. Pravico do vpisa imajo kandidati, ki so dovršili osemletko ali štiri razrede gimnazije. Otroci padlih borcev in žrtev fašističnega terorja imajo ob enakih pogojih prednost pri sprejemu. Prijave sprejema tajništvo šole nepreklicno do najkasneje 20. junija 1957. O pričetku sprejemnih psihotehničnih izpitov bodo kandidati pravočasno obveščeni.

Učenci dobe mesečne nagrade in sicer učenci metalurških poklicev: valjavci, hladnovaljavci, žičarji in livarji v I. letniku od din 2500 do 3000.—, v II. letniku od 3000 do 4000 din in v III. letniku od 3500 do 4500 din. Učenci kovinarskih poklicev in učenci električarji pa: v I. letniku od din 2000 do 2500.—, v II. letniku od 2500 do 3500 din in v III. letniku od 3000 do 4000 din. Mesečne nagrade učencev se odvisne od učnega uspeha posameznega učenca pri teoriji in praksi.

Učenci, ki želijo stanovati v Domu šole, naj to navedejo v prošnji.

Podrobne informacije se dobe v tajništvu šole osebno, pisмено ali telefonično na štev. 611.

RAVNATELJSTVO ŠOLE

Železar — Glasilo delovnega kolektiva Železarne Jesenice. Maj št. 5. Leto 6. Izdaja tovarniški odbor sindikalne podružnice ŽJ. Odgovorni urednik Janko Burnik, Obrtniška 31. Ureja uredniški odbor: Verdnik Janko, Pintar Anton, Saksida Ivan, Budja Milan, Varl Jože, Treven Franc, Terseglav Vasilij, Stare Marjan, Magolič Miloš, Kobentar Bine, Zagar Edo. Naslov uredništva: Uredništvo »Železarja«, Tehniški muzej Železarne Jesenice, tel. 271. Dopise in fotografije pošljite na naslov uredništva do vsakega 10. v mesecu. Rokopisi se ne vračajo. Tiskala tiskarna »Gorenjski tisk« v Kranju. Klišee izdelala klišarna »Gorenjskega tiska« v Kranju.

Na ovitku: Valjarna 2400 na Javorniku. — Naslovna in zadnja stran ovitka sta delo akad. slikarja J. Torkarja.

Delavski sveti Jugoslavije

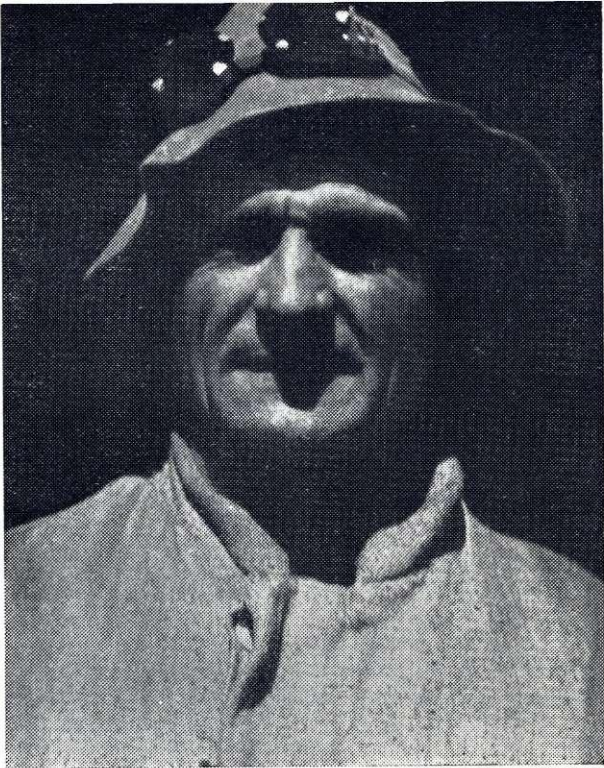
prvič zborujejo

Prvi Kongres delavskih svetov Jugoslavije bo v mesecu juniju v Beogradu. Tu se bodo prvič zbrali predstavniki organov delavskega upravljanja v našem gospodarstvu. Sedem let bo kmalu minilo od zgodovinskega 27. junija 1950, ko je tov. Tito pred Zvezno ljudsko skupščino obrazložil načrt zakona o uvedbi delavskih svetov v upravljanje gospodarstva. Iz vidika zgodovine 7 let res ni dolga doba, vendar v razvoju naših delavskih svetov lahko rečemo, da je doba 7 let relativno dolga, ki nam je prinesla precej izkušenj, to še zlasti velja, če upoštevamo, da smo na tem področju razvoja družbenih odnosov orali ledino. Ta ledina je bila toliko težja, ker je presegala naše državne meje in se razprostirala v svetovnem obsegu.

Izvoljeni delegati bodo na Kongresu prej navedene izkušnje medsebojno izmenjali, jih analizirali ter sprejeli sklepe, ki bodo močna pobuda za nadaljnje poglobljanje in razvijanje socialistične demokracije pri nas.

Ta zbor bo v onem času, ko vprašanje delavskih svetov — sodelovanje neposrednega proizvajalca pri uveljavljanju rezultatov lastnega dela, postaja eno od najvažnejših vprašanj v mednarodnem socialističnem gibanju. Vršil se v obdobju, ko v raznih deželah sveta iščejo način kako vključiti proizvajalca v upravljanje, v obdobju, ko je madžarski delavski razred v oktobrskih dogodkih postavil glavno zahtevo po formiranju delavskih svetov, vršil se v času, ko v sami Sovjetski zvezi ugotavljajo, da sedanjí sistem upravljanja gospodarstva pomeni zavoro za nadaljnji razvoj ter iščejo rešitve v decentralizaciji in v dajanju več samostojnosti upravam podjetij. Če ocenjujemo pomen našega kongresa v teh okoliščinah, lahko trdimo, da je le ta zelo velik s političnega, ekonomskega in gospodarskega vidika. Toda prav ta ogromni pomen nam narekuje, da tudi mi na Jesenicah pregledamo našo prehojeno pot. Samokritično analiziramo pozitivne uspehe, kakor tudi, da povzamemo zaključke iz doživetih spodrseljajev, kako ne smemo delati, če hočemo, da bodo naši uspehi še večji.

Mednarodno socialistično gibanje pričakuje od delavskih ljudi Jugoslavije prispevek v njegovo zakladnico izkušenj, praktične dokaze, da so delavski sveti tisti organi, ki lahko zagotovijo nadaljnji raz-

Jesenjski plavžar — Foto Slavko Smolej

voj proizvodnih sredstev, produktivnosti dela, da so sposobni dati neposrednemu proizvajalcu pripadajočo vlogo v demokratičnih družbenih odnosih.

Razvojna pot sodelovanja proizvajalca v upravljanju našega podjetja je šla od delavskih zaupnikov, trojk, proizvodnih sestankov delavskega sveta kot posvetovalnega organa, do delavskega sveta kot organa upravljanja. DS danes smo volili 6 krat in je sodelovalo v delavskih svetih 277 članov. Leta 1953 smo v podjetju uvedli obratne delavske svete s 500 postopoma izvoljenimi člani. Pri Centralnem delavskem svetu smo 1955. leta formirali komisije, ki naj bi pripravljale in obdelovale material za zasedanja delavskega sveta.

Kaj nam kaže analiza prehojene poti organov delavskega upravljanja v našem podjetju;

Centralni delavski svet je od svojih začetnih korakov v letu 1950 postal danes organ, ki je dokazal, da je sposoben upravljati podjetje. Tu ne nameravam obravnavati pozitivne strani naših uspehov, dotaknil bi se rad zadev, katerim moramo v svojem bodočem delu posvetiti malo več pozornosti. Iz analize izhaja, da je delavski svet v svojem delu mnogo več časa posvetil drobnim in važnim problemom, ki bi jih lahko reševali grupni delavski sveti ali celo takim, ki spadajo v kompetenco uprave podjetja. Do takega sistema dela je po mojem mnenju prišlo zaradi tega, ker delavskemu svetu ni dosedaj še uspelo postaviti samostojno perspektivno gospodarsko politiko podjetja, za čigar realizacije naj bi se boril celotni kolektiv in njegovi organi upravljanja. Tu so sicer vzroki v pomanjkanju materialne osnove organov upravljanja, vendar moramo ugotoviti, da so z zadnjimi ukrepi v našem gospodarstvu dane osnove za formiranje take perspektive. CDS ne bi smel do-

voliti, da gredo mimo kolektiva tako važni ekonomski ukrepi kot so: Nov sistem delitve celotnega dohodka, nov način formiranja obratnih sredstev, nova uredba o plačah (zlasti vprašanje norm, premij). CDS bo moral postaviti pred kolektiv perspektivo razvoja, določiti cilj, ki naj ga kolektiv doseže. Delavski svet naj bi obravnaval družbeni plan, plan investicij, tarifno politiko, gospodarsko politiko podjetja, zaključni račun, analize mesečnih, tromesečnih rezultatov poslovanja in druga vprašanja, ki so važna za vse podjetje.

V podjetju je nujno potrebno razčistiti funkcije, pravice in dolžnosti posameznih organov, odrediti medsebojne odnose CDS, UO, GDS in uprave podjetja. V metodo dela CDS moramo vnesti več sistematike in to glede sklicanja zasedanj, priprave materiala na zasedanjih, kakor tudi glede sistema komisij. Z uvedbo komisij smo razdelili posle CDS v dva dela in sicer na študijsko obravnavo materiala po komisijah in drugič na drugi del, kjer CDS na zasedanju obravnava in razmotriva, kateri od predlaganih ukrepov bo rodil največ pozitivnih rezultatov. (Člani CDS so načelno že seznanjeni z zadevo, o kateri bodo sklepali, ker so jo obravnavali v komisijah). Seveda ta sistem dela, ki ga imamo v pravih podjetjih vzakonenega, pa zahteva mnogo več priprav za zasedanje, od strokovnega kadra v posameznem sektorju, zahteva več detailnih analiz, na osnovi katerih se CDS lahko odloči za eno ali drugo rešitev. Ta način dela ne terja samo od uprave podjetja več priprav, ampak tudi od članov CDS več študijskega dela. Zato se tu postavlja takoj vprašanje priprave in vzgoje članov CDS za takšen sistem dela. Nujno je, da se v podjetju pristopi k sistematičnemu študiju članov DS, da se pripravi program tečaja, ki naj bi bil obvezen za vse člane DS.

Pri pripravi programa za vzgojo članov DS ne smemo pozabiti na vzposabljanje celotnega kolektiva za družbeno upravljanje, še zlasti, če stremimo za tem, da vključimo celotni kolektiv v aktivno delo pri upravljanju podjetja.

Vlogo posameznega člana delavskega sveta imamo v pravih podjetjih in v poslovniku o delu CDS lepo napisano, vendar mislim, da moramo preiti od formalnih ugotovitev na papirju na izvajanje le-tega v življenje. Člani organov delavskega upravljanja morajo postati najožja vez med kolektivom in DS. Na DS morajo prenašati naziranja in predloge kolektiva za reševanje posameznih problemov, kakor tudi seznanjati kolektiv z delom DS in stanjem v podjetju.

Delo po komisijah sem že omenil, ker pa smatram, da je s tem načinom dela možno odpraviti nezainteresiranost, neseznanjenost in drobnjkarstvo v DS, želim poudariti, naj postane sistem dela v komisijah kot princip dela, mimo katerega DS ne gre, razen v izrednih primerih. Posebno poglavje v delavskem upravljanju našega podjetja predstavljajo grupni oziroma obratni delavski sveti. Na tem področju smo 1953. leta začeli z delom brez izkušenj. Bil smo začetniki v državnem merilu. Triletno delo grupnih delavskih svetov nam je dalo pozitivne re-

zultate. Mnogo problemov iz obratov, ki so prej prihajali na UO in CDS, sedaj rešujejo grupni ali obratni DS. Ti organi so se že od začetka spoprijeli s problemi, ki se pojavljajo v proizvodnji. Priznati moramo, da kljub vidnim uspehom grupnih delavskih svetov nismo tu dosegli tistega, kar bi lahko, če bi uresničili našo predpostavko, ki smo jo postavili že ob uvajanju teh obratnih organov. Že takrat smo si bili na jasnem, da se bo CDS uveljavil le s pogojem, da bodo dobili ekonomsko osnovo.

Pri ocenjevanju razvoja organov delavskega upravljanja v podjetju imamo dvojno merilo. Ko ocenjujemo razvojno pot CDS in UO, trdimo, da je glavna ovira razvoja in uveljavitve CDS pomanjkanje materialne osnove, ki jo je družba z različnimi predpisi zmanjšala na minimum. Ko ocenjujemo razvoj GDS, gremo tiho mimo te ugotovitve, ker se zavedamo, da nismo storili tistega, kar je bilo že dosedaj v naši moči in iščemo vzroke vse drugje. Zakaj ta dvoličnost pri nas? Ali se morda ne bojimo, da bi z notranjo decentralizacijo v podjetju zgubili iz rok komando? Ali ni to nezaupanje v ustvarjalnost posameznih udov - obratov našega skupnega telesa - podjetja. Koliko časa nam bo še uspevalo umetno zadrževati delovanje ekonomske zakonitosti - vpliva tržišča na poslovne odnose med obrati? Ali ne zanemarjamo s svojim stališčem ogromne rezerve ekonomske iniciativnosti, ki leži prikrita v kolektivih obratov in posamezniku v našem podjetju. Prepričan sem, da je večja samostojnost grupnih in obratnih delavskih svetov pri upravljanju z obrati ena izmed poti za uresničitev gesla: »za boljše delo, boljše plačilo.«

Navedel sem nekaj misli k diskusiji o problematiki delavskega upravljanja, ki se sedaj v predkongresnih pripravah vrši v našem podjetju. Naša naloga je, da vsak po svoji moči prispeva svoj delež k tej diskusiji. Od naše aktivne udeležbe je odvisno, ali bodo 4 delegati, ki nas bodo zastopali na Kongresu, dobili tisto snov, ki jo lahko prispeva tako velik kolektiv kot je naš. Uspeh Kongresa, kjer bo zbranih 1700 delegatov in več sto ostalih zastopnikov družbenih organizacij, bo toliko veličastnejši kolikor več naših kolektivov in delovnih ljudi v državi se bo vključilo v predpriprave za Kongres.

Sklepi VI. izrednega zasedanja DS

1. Izplačilo po 2. ocenitvi se zadrži, dokler organi, ki delajo po vprašanih tarifnega pravilnika, (tar. komisija, UO in uprava podjetja) tekom meseca maja ne rešijo odprtih vprašanj.

2. Člani DS so dolžni razložiti po obratih stanje glede veljavnosti in popravljanja tarifnega pravilnika tako, da bo vsem članom delovnega kolektiva nastali položaj jasen in da ne bo nepravilnih tolmačenj.

3. Šoferju Bogotu Maleju se prizna nagrada v znesku din 30.000.— za vestno upravljanje z vozilom „Mercedes 220“, ker je prevozil že preko 100.000 km, ne da bi imel kak defekt.

Izvolili smo nove organe delavskega samoupravljanja

Kakor v vseh podjetjih, tako so bile tudi v naši Železarni priprave za volitve novih delavskih svetov živahne in razgibane. O volitvah so delavci v naših obratih razpravljali dva meseca na številnih sestankih, ki jih je sklicala sindikalna organizacija, o pripravah pa so govorili tudi na zasedanjih centralnega DS in grupnih delavskih svetov. Na

Zasedanje je otvoril in pozdravil novoizvoljene člane delavskega sveta ter goste dosednji predsednik tov. Janko Verdnik, vodenje zasedanja pa je prepustil najstarejšemu članu tega organa, tovarišu Šetincu Martinu. Člani Delavskega sveta so potrdili predlog dnevnega reda in izvolili delovne organe zasedanja in sicer:

V zgodnjih urah so martinariji oddali glasove za nove člane delavskega sveta. Kakor druga tako je bilo tudi njihovo volišče lepo okrašeno

Foto Torkar

teh sestankih je bilo govora o dosedanjem delu organov delavskega samoupravljanja, manjkalo pa tudi ni predlogov o kandidatih za nove člane v grupnih delavskih svetih ter v delavskem svetu Železarne. Kakor smo že poročali v tretji številki našega glasila, je dosednji delavski svet razpisal nove volitve za 25. 4. 1957. Tega dne so naši železarji na lepo okrašenih voliščih že v zgodnjih jutranjih urah opravili svojo dolžnost in oddali glasove tovarišem, katerim so zaupali vodenje podjetja za naslednje leto. 92-odstotna udeležba na letošnjih volitvah v delavske svete potrjuje, da delavstvo v naši Železarni pravilno razume pomen in tudi odgovornost teh organov pri vodenju podjetja.

Kakor dan volitev in objavo volilnih rezultatov, tako so naši sodelavci težko pričakovali tudi 9. maj, ko je bilo sklicano prvo konstituantno zasedanje novoizvoljenega delavskega sveta.

Dvorana Delavskega doma pri Jelenju je 9. maja 1957 sprejela novoizvoljene člane Centralnega delavskega sveta, zasedanja pa so se udeležili tudi predstavniki družbeno političnih organizacij, uprave podjetja in drugi.

Verifikacijska komisija:

1. Pogačnik Karol — predsednik
2. Globočnik Franc — Visoke peči
3. Mulej Franc — Javornik I.

Kandidacijska komisija:

1. Saksida Ivan — Promet — predsednik
2. Pesjak Franc — OTK
3. Markelj Franc — Javornik I.
4. Šest Davorin — Predelov. obrati
5. Pogačnik Zdravko — Jeklarna

Volilna komisija:

1. Smolej Janko — Valjarna 2400
2. Lenar Jože — Promet — predsednik
3. Rozman Janez — Glavna pisarna

Po izvolitvi delovnih organov zasedanja je sledilo poročilo predsednika volilne komisije, ki ga je podal sekretar podjetja, tov. Janko Burnik.

Iz omenjenega poročila je bilo razvidno, da so priprave za volitve potekale v redu, upoštevajoč pri tem nekaj manjših popravkov v seznamih volilnih upravičencev, tako da so bili volilni seznam

Posebno lepo so pri letošnjih volitvah v organe delavskega samoupravljanja okrasili svoje volišče na prometnem oddelku

Foto Torkar

s strani komisije tudi pravočasno potrjeni. V zvezi s predlaganimi listami kandidatov za člane delavskega sveta komisija ni odobrila kandidature zastopnika MIS, ker je MIS samostojen finančni zavod. Komisija je odobrila, da je delovni kolektiv obrata Jeklovlek v grupni delavski svet volil 4 namesto 3 člane.

Na dan volitev so imeli volilni odbori na posameznih voliščih polne roke dela. Volilno komisijo so o poteku volitev in številu oddanih glasov obveščali redno vsako uro potom posebnega kurirja, tako da je komisija brez posebnih težav zbrala podatke z volišč, ugotovila izid volitev in volilne rezultate objavila pravočasno na oglasnih deskah.

V zvezi z že omenjenim poročilom predsednika volilne komisije, tov. Janka Burnika navajamo nekaj zanimivih podatkov. V primerjavi z volitvami v lanskem letu je letos kandidiralo za člane Delavskega sveta Železarne 14 kandidatov več, prav tako pa so kandidirali 4 mladinci, dočim sta bila na kandidatni listi v lanskem letu le 2 mladince. To velja tudi za žene-delavke, ki imajo v novo izvoljenem delavskem svetu 1 predstavnico, dočim v dosedanjem delavskem svetu ni bilo nobene žene. Kakor je razvidno iz podanega poročila, je v letošnjem letu kandidiralo 49 delavcev, 22 delovodij, 6 obratovodij, 9 asistentov in 9 uslužbencev. V letu 1956 pa je kandidiralo 33 delavcev, 25 delovodij, 3 obratovodje, 9 asistentov in 7 uslužbencev.

Zanimiva je tudi primerjava kandidatur za grupne delavske svete, ki je takale: kandidiralo je 244 kandidatov, lansko leto pa 218. Od tega letos 190 delavcev, lani 175, delovodij letos 43, lani 29, asistentov letos 4, lani tudi 4, uslužbencev je kandidiralo letos 7, lani pa 10.

V zvezi s kandidaturami za letošnje volitve v delavske svete ugotavljamo, da je kandidiralo premalo naših žena in mladincev do 25. leta starosti. Kljub temu, da je letos kandidiralo 14 mladincev več kakor lani.

Bralce našega glasila bo prav gotovo zanimalo, kako smo glasovali:

Do 5. ure je volilo 11,9%;
do 6. ure je volilo 36,4%;
do 7. ure je volilo 58,3%;

do 8. ure je volilo 63,9%;
do 9. ure je volilo 66,6%;
do 10. ure je volilo 69,3%;
do 12. ure je volilo 71,5%;
do 14. ure je volilo 81,0%;
do 16. ure je volilo 92,3%.

Volilna udeležba po posameznih voliščih pa je naslednja:

	Volilo %	Opr. ods. %	Neopr. ods. %
Transportni oddelek	99,4	0,6	—
Energijski oddelek	99,0	0,5	0,5
Livarna	98,9	1,1	—
Elektro delavnica	97,2	2,8	—
Valjarna 2400	96,0	3,6	0,4
Prometni oddelek	95,8	3,9	0,3
Žebeljarna	95,5	3,8	0,7
Jeklovlek	95,0	5,0	—
Glavna pisarna I.	95,0	5,0	—
OTK	94,9	5,1	—
Elektro peč	94,7	5,3	—
Samotarna	94,4	4,6	1,0
Komunalni oddelek	93,6	5,6	0,8
Cevalna	93,1	6,4	0,5
Glavna pisarna II.	93,0	6,6	0,4
Javornik III.	92,3	7,4	0,3
Plavž	92,3	6,9	0,9
Javornik IV.	91,9	8,1	—
Meh. del. Jesenice	91,7	5,1	3,2
Konstruk. delavnica	96,6	8,9	0,5
Elektrodni oddelek	90,3	7,3	2,5
Javornik II.	89,6	6,5	3,0
Predelovalni obrati	89,5	6,9	3,6
Zična valjarna	89,2	7,2	3,6
Jeklarna	89,2	8,5	2,3
Gradbeni oddelek	88,9	10,0	1,1
Javornik I.	88,3	8,3	3,4

Udeležba po grupah na letošnjih volitvah v delavske svete pa je naslednja:

Energijska grupa	99,0%
Promet - Transport	97,6%
Predelovalni obrati	92,8%
Javornik III.	92,3%
Vzdrževanje Jesenice	92,1%

Profilne valjarne	88.7%
Livarne	98.9%
Šamotarna	94.4%
Pločevinske valjarne	92.5%
Visoke peči	92.2%
Jeklarna	91.8%

Kakor dosedanji, tako šteje tudi novoizvoljeni delavski svet naše Železarne 67 članov, od teh 50 članov ZKS ali 74.6%, medtem ko je delavcev 27,

delovodij 20, obratovodij 6, asistentov 8 in uslužbencev 6.

V grupne delavske svete je kandidiralo 244 članov našega kolektiva, izvoljenih pa je bilo 181 članov, od katerih so 104 člani ZK ali 57.4%, 135 delavcev, 36 delovodij, 4 asistenti in 6 uslužbencev. Povprečna starost izvoljenih članov v naše delavske svete pa je 37 let.

Poročilo predsednika volilne komisije je bilo z glasovanjem odobreno.

Peter Žbontar - novi predsednik delavskega sveta

Po poročilu predsednika volilne komisije je novoizvoljeni delavski svet iz svoje srede izvolil na predlog predsednika sindikalne podružnice tov. Pintarja za svojega predsednika tov. Žbontarja Petra. Le-ta se je zahvalil za polno zaupanje in ob prevzemu novih dolžnosti povedal tole:

„S polno mero se zavedam dolžnosti, ki jih sprejemam. Odgovornost pa bo zmanjšana v toliko, kolikor bo delavski svet deloval tako, da bo upošteval predloge delavcev in bo težil za tem, da se delavsko upravljanje razvije do take stopnje kot je to potrebno in se od njega pričakuje.

Jeseniška tradicija delavskega razvoja je revolucionarna pot delavca že izpred vojne. Pred vojno so jeseniški delavci nosili zastavo revolucije in ravno jeseniški delavec je dal prvorce v NOB in je vseskozi stal na strani našega pokreta. Po vojni je prevzel naloge, ki jih je izpolnjeval pri obnovi domovine in izpolnjevanju 5 letnega plana.

Z uvedbo delavskega upravljanja v obratih, kjer prevzemajo delavci sredstva proizvodnje in z njimi upravljajo, je bil zopet jeseniški delavec tisti, ki je prevzel vso odgovornost in s tem dosegel, da je delavsko upravljanje prav v Železarni vplivalo na napredek. Želja nas vseh je, da se volja delavcev prenaša in da v okviru obstoječih zakonov dobijo delavci svoje pravice. Delavci so nas izvolili in zaupanje moramo ohraniti in se pri tem zavedati, da nosimo odgovornost pred celotnim kolektivom. Če bomo imeli zaupanje kolektiva, bomo v naši mandatni dobi lahko ugotovili, da je delavsko upravljanje doseglo napredek in da smo delali v prid našega delavca.“

Izvolitev tov. Petra Žbontarja za novega predsednika delavskega sveta so navzoči pozdravili s ploskanjem, nato pa je podal obširno poročilo o delu dosedanjega upravnega odbora njegov predsednik tov. Jože Ulčar.

Novoizvoljeni predsednik delavskega sveta tov. Žbontar je nato zaprosil za predloge za člane novoizvoljenega upravnega odbora. V zvezi z volitvami je bila kratka razprava, v kateri je med drugimi sodeloval tudi glavni direktor podjetja tov. Milan

Kristan. Sklenjeno je bilo, da se izvoli nov upravni odbor, dosedanji upravni odbor pa nosi polno odgovornost za opravljeno delo v lanskem letu vse dotlej, da bo potrjen zaključni račun podjetja s strani OLO Kranj.

Predsednik kandidacijske komisije je v nadaljevanju zasedanja seznanil novoizvoljene člane delav-

Peter Žbontar — novi predsednik DS

Novoizvoljeni U. O.
naše železarne
(Na sliki manjka
član U. O.
tov. Triler Ciril)

Foto Torkar

skega sveta s predlogom kandidatov za nove člane upravnega odbora. Predlog je bil soglasno sprejet, na podlagi tajnega glasovanja z listki pa so bili izvoljeni naslednji člani upravnega odbora:

1. Ulčar Jože	57 glasov
2. Arh Franc	56 „
3. Verdnik Janko	56 „
4. Dolenc Tone	56 „
5. Dolenc Tomaž	57 „
6. Pogačnik Karol	57 „
7. Grobovšek ing. Drago	56 „
8. Malej Franc	57 „
9. Triler Ciril	57 „
10. Prešeren ing. Alojz	55 „

Po izvolitvi novega upravnega odbora je predsednik kandidacijske komisije tov. Ivan Saksida predlagal še člane komisij pri delavskem svetu:

Komisija za ekonomsko-finančna vprašanja:

1. Komljanc Anton
2. Lenar Anton — promet
3. Klinar Jože, mehanična
4. Možina Stane, promet

5. Kveder ing. Šaša, OTK
6. Torkar Rado, livarna
7. Smolej Janko, valj. 2400
8. Dreša Mirko, žebeljarna
9. Rozman Franc, elektro del.
10. Golba Rado, plavž

Komisija za proizvodnost dela:

1. Črv Zdravko, Javornik I., predsednik
2. Vilman Franc, Komunalni oddelek
3. Bizjak Janez, Javornik II.
4. Knific Jože, Javornik II.
5. Pohar ing. Alojzij, šef grupe v proizvodnji
6. Simikič Rade, Jeklarna
7. Skedelj Alojz
8. Noč Martin, Javornik I.
9. Ručigaj Tone, Šamotarna

Komisija za proizvodni plan in vskladitev proizvodnje:

1. Globočnik Franc, Plavž, predsednik
2. Lazar Jože, Plavž
3. Krmelj Maks, Šamotarna

Prvemu zasedanju so poleg novoizvoljenih članov DS prisostvovali tudi gl. dir. Ž. J. tov. Milan Kristan, predsednik sind. podružnice tov. Pintar Anton, sekretar TK ZKS tov. Saksida Ivan, sekretar podjetja tov. Burnik Janko in drugi

Foto Torkar

4. Šilar Janko, Konstrukcija
5. Rozman Janez, Glavna pisarna
6. Brelih Alojz, Javornik III.
7. Kristan Alojz, Javornik II.
8. Pesjak Franc, OTK
9. Čelesnik Alojz, Elektrodni

Komisija za vzdrževanje:

1. Zorman Vinko, Mehanična, predsednik
2. Kramar Rupert, Livarna
3. Slamnik Ludvik, Kapitalna
4. Tušar Ivan, Javornik III.
5. Delavec Ivan, Elektro delavnica
6. Pirc Oto, Jeklovlek
7. Koblar Štefan, Javornik III.
8. Zupančič Jože, Javornik I.
9. Turšič Simon, Transportni oddelek

Delavski svet Železarne je na svojem zasedanju predlog navedenih komisij sprejel in potrdil, hkrati pa je imenoval tudi predsednike posameznih skladov iz sredstev fonda za prosto razpolaganje:

1. Sklad za napredek proizvodnje, novatorstva in racionalizacijo — predsednik Kveder ing. Sašo — OTK;

2. Sklad za gospodarske investicije in izpopolnitve — predsednik Komljanc Anton — Cevarna;

3. Sklad za strokovno izobrazbo — predsednik Torkar Rado — Livarna;

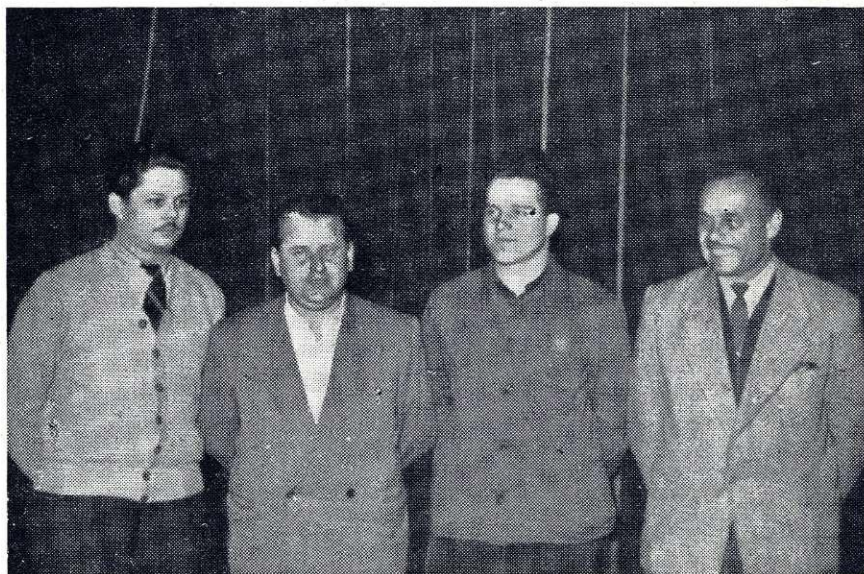
4. Sklad za stanovanjsko izgradnjo — predsednik Smolej Janko — Valjarna 2400;

5. Sklad za splošno-družbeni standard — predsednik Dreša Mirko — Žebljarna.

Hkrati z izvolitvijo zgoraj navedenih predsednikov skladov fonda za prosto razpolaganje pa so bili

Kongresu DS Jugoslavije, ki bo v juniju v Beogradu, bodo prisostvovali tudi člani našega kolektiva
ing. Prešeren Alojz,
Zbontar Peter,
Slamnik Ludvik
in Verdnik Janko

Foto Torkar

Komisija za tarifna vprašanja:

1. Hutar Jože, Nadzorna služba, predsednik
2. Krznarič Miha, Energijski oddelek
3. Šuštaršič Alojz, Mehanična delavnica
4. Pavšič Anton, Gradbeni oddelek
5. Gašperin Franc, Žična valjarna
6. Mirtič Vinko, Jeklovlek IV.
7. Springer Julij, Energijski oddelek
8. Pogačnik Zdravko, Jeklarna
9. Cerkovnik Štefka, Elektrodni oddelek

Komisija za organizacijsko-kadrovska vprašanja:

1. Ažman Zvone, Predelovalni obrati, predsednik
2. Šest Davorin, Predelovalni obrati
3. Saksida Ivan, promet
4. Erjavc, Jeklovlek I.
5. Konjančič Stane, Valjarna 2400
6. Stare Anton, Gradbeni oddelek
7. Markelj Franc, Jeklovlek I.
8. Mur Jože, Predelovalni obrati
9. Brajer Franc, Jeklovlek I.

imenovani in izvoljeni tudi predstavniki našega podjetja v raznih ustanovah in društvih kakor tudi v odboru Udruženja jugoslovanskih železarn in sicer:

Upravni odbor: Kristan Milan in Knaflič Bogdan;
Odbor za vskladitev in napredek proizvodnje: Arzenšek ing. Ivan in Pristov Janez;

Komisija za koks in visoke peči: Pohar ing. Alojz in Globočnik Franc;

Komisija za jeklarne: Prešeren ing. Alojz in Ručigaj Anton;

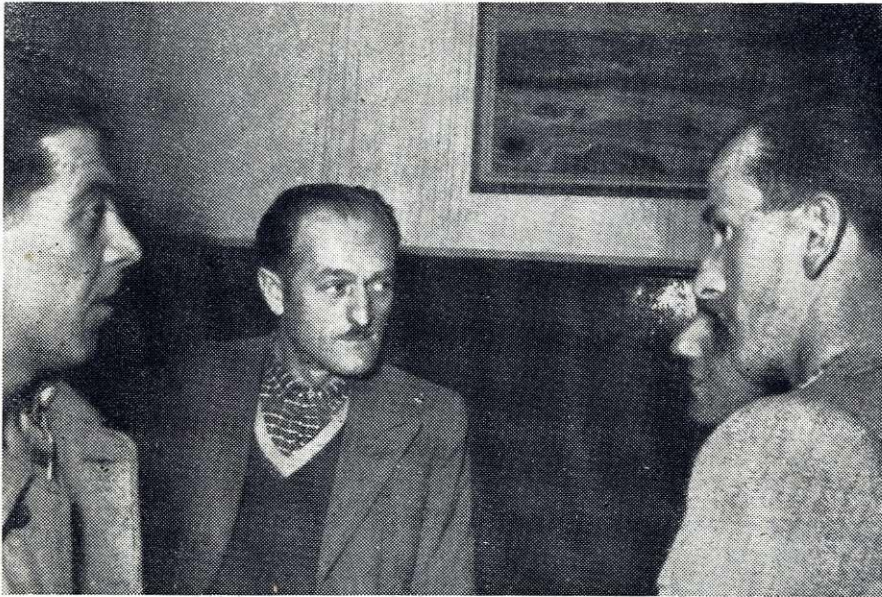
Komisija za valjarne: Odlasek Ciril in Brumat Julijan;

Komisija za energijo: Sikošek ing. Dušan in Sešek ing. Pavle;

Komisija za OTK: Novak ing. Jože in Gabrovšek ing. Martin;

Komisija za šolstvo: Smolej Slavko in Labura Zvone;

Komisija za produktivnost dela: Brudar Martin;

Člani delavskega sveta razpravljajo o problemih naše tovarne.

Na sliki: Razgovor med zasedanjem DS — srednji na sliki je prvo-borec in član DS tov. Kocjančič Stanko iz valjarne 2400

Foto Torkar

Komisija za elektro-strojno službo in službo vzdrževanja: Čižman ing. Vinko in Vilman ing. France;

Komisija za napredek komercialne službe: Knaflič Bogdan in Čeh Feodor;

Komisija za napredek prodajne službe: Erjavšek Valentin in Tautovič Djordje;

Komisija za kvalitetna jekla: Terseglav Vasilij in Erjavšek Valentin;

Komisija za uvoz-izvoz: Teržan Zvone in doktor Rosenstein Karol;

Odbor za napredek računske službe: Lah ing. Miroslov in Ravnik Stanko;

Odbor za norme, plače in premije: Rozman Jože;

Odbor za investicije: Marolt ing. Milan in Čižman ing. Vinko;

Komisija za splošno notranjo upravo podjetja: Brudar Janko in Fortuna Slavko;

Komisija za delavsko samoupravo: Žbontar Peter.

Predlagani in izvoljeni sta bili še naslednji dve komisiji pri našem podjetju:

Komisija za odlikovanja:

1. Ulčar Jože, Elektropeč, predsednik
2. Verdnik Janko, Garaža
3. Valentar Franc, Javornik II.
4. Brun Viktor, šef personalnega oddelka
5. Burnik Janko, sekretar podjetja
6. Labura Zvone, vodja delavnic MIŠ
7. Arzenšek ing. Ivan, pom. tehničnega direktorja

Komisija za predvojaško vzgojo:

1. Burnik Janko, sekretar podjetja
2. Platner Franc, referent za predvojaško vzgojo
3. Triler Ciril, Promet, član UO
4. Neuman Jože, Javornik I.
5. Črv Zdravko, Javornik I.
6. Mur Jože, Predelovalni obrati

Ob zaključku zasedanja so nagradili dosedanje člane Upravnega odbora z denarnim zneskom po 15.000 din in izvolili delegate, ki se bodo udeležili I. kongresa delavskih svetov Jugoslavije, ki bo zasedal prihodnji mesec v Beogradu. V zvezi s tem je predsednik Tovarniškega odbora sindikalne družnice tov. Pintar Anton predlagal štiri predstavnike našega kolektiva:

1. Žbontar Peter, predsednik DS,
2. Verdnik Janko, član UO,
3. Prešeren ing. Alojz, član UO,
4. Slamnik Ludvik, sekretar TK LMS.

Na zasedanju je bilo sklenjeno, da bodo konstituantna zasedanja grupnih Delavskih svetov najkasneje do 25. maja, nato pa je Delavski svet sprejel vrsto sklepov, ki jih objavljamo v celoti.

SKLEPI

konstituantnega zasedanja DS dne 9. maja 1957

1. Poročilo predsednika volilne komisije se potrди in volitve DS so veljavne. S tem se potrди mandatna doba novoizvoljenih članov DS za 1 leto.

2. Za novega predsednika DS je bil izvoljen tovariš Peter Žbontar.

3. Delavski svet sprejme poročilo o delu UO v preteklem letu.

4. Dosedanji UO je razrešen funkcije, vendar nosi odgovornost za bilanco iz leta 1956 do potrditve bilance s strani OLO.

5. Sprejet je bil predlog kandidatne komisije in izvoljeni so bili naslednji člani novega Upravnega odbora:

- Ulčar Jože, elektro-peč, asistent;
Arh Franc, delavec, Javornik;

Dosedanji predsednik
U. O. tov. Jože
Ulčar je bil na
zasedanju delavskega
sveta ponovno
izvoljen v upravni
odbor Železarne

Foto Torkar

Verdnik Janko, uslužbenec, garaža;
Dolenc Tone, asistent, cevarna;
Dolenc Tomaž, delavec, jeklarna;
Pogačar Karol, delovodja, konstr. delavnica;
Grobovšek ing. Drago, asistent, predel. obrati;
Malej Franc, delavec, Javornik I;
Triler Ciril, delovodja, promet;
Prešeren ing. Alojz, šef grupe, jeklarna;
Kristan Milan kot glavni direktor.

6. DS je potrdil predlog članov za:

1. Komisijo za ekonomsko fin. vprašanja
2. Komisijo za proizvodnost dela
3. Komisijo za proizvodni plan in vskladitev proizvodnje
4. Komisijo za vzdrževanje
5. Komisijo za tarifna vprašanja
6. Komisijo za organizacijsko kadrovska vprašanja.

7. DS je potrdil predlog predsednikov upravnih skladov iz sredstev fonda za prosto razpolaganje.

8. Potrdi se dosedanje predstavnike podjetja v komisijah pri UJŽ in ostalih družbenih organizacijah in društvih s sledečimi spremembami:

a) V Trgovinsko zbornico LRS se določi poleg tov. Teržana še komerc. dir. Knaflič Bogdan.

b) V Društvu za varilno tehniko se črta tovariš ing. Čižman in ostane kot naš predstavnik samo tov. ing. Knez.

c) V Brazilijsko-jugoslovansko komoro se določi namesto tov. Teržana tov. dr. Rosenstein.

d) V komisijah UJŽ se spremeni naslednje:

- v komisijo za čeličane se določi za namestnika ing. Prešerna poleg tov. Ručigaja Antona še ing. Karba Avgusta za jeklarska vprašanja;
- v komisiji za proizvodnost dela se mesto predstavnika pusti odprto, kot namestnik ostane tov. Brudar;
- v komisijo za splošno notranjo upravo pod-

jetja se določita tov. Burnik Janko in Fortuna Stanko.

e) V Upravni odbor sklada za vzgojo kadrov pri OLO Kranj se predlagajo: tov. ing. Karba Avgust, Sitar Peter in Smolej Slavko.

9. Organizacijska komisija pri DS naj pregleda vse delegate Železarne pri Udruženju jug. železarn, članstvo v raznih društvih ter v vseh ostalih komisijah v podjetju (obratna ambulanta, komisija za strok. izobrazbo, odlikovanja, predvojaško vzgojo, svet stanov. skupnosti). Določiti je treba čas trajanja mandatov komisij in predstavništev v ustanovah in društvih ter vnesti v pravilnik podjetja.

10. Železarna Jesenice izstopa iz Društva alatničara, Zagreb.

11. Za delegate na kongresu Delavskih svetov v Beogradu so izvoljeni naslednji tovariši: Zbontar Peter, Verdnik Janko, ing. Prešeren Alojz, Slamnik Ludvik.

12. Članom UO iz leta 1956 in predsedniku DS iz leta 1956 se izplača enkratna nagrada po 15.000 din za vsakogar.

13. Do 25. maja t. l. se izvedejo konstituante v GDS.

Tone Čufar:

Mi, proletarska mladina...

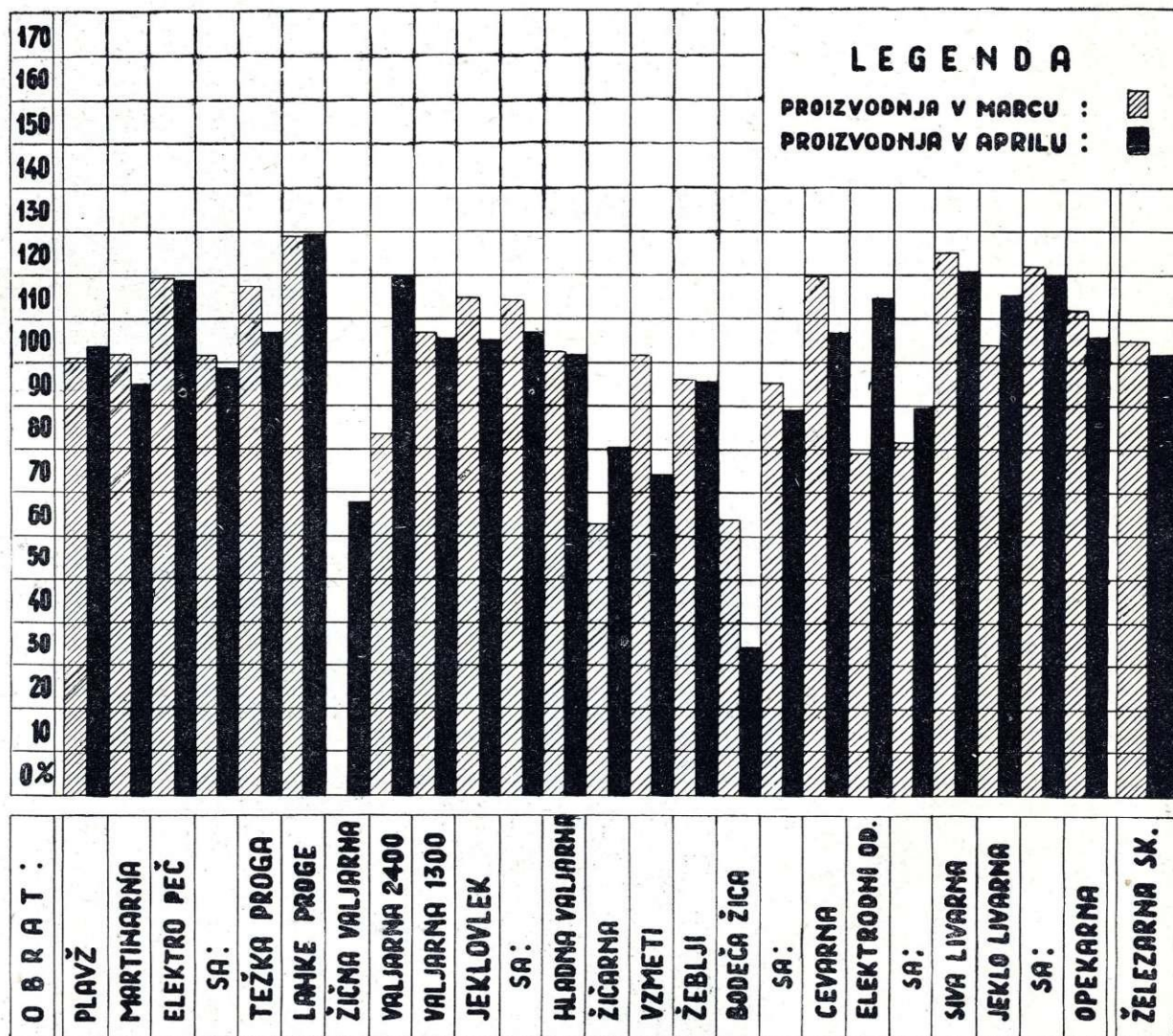
Mnogo popada jih v mrzle grobove,
na tisoče mladih izkrvavi,
a nas je milijone
in kakor granit so naše moči;
nič ne raztrga sile plamteče,
kvišku se pnemo, soncu v objeme,
iz dna hrepenimo, v jasnost stremimo
in pričamo z ognjem razpaljenih src,
da je v nas samih sončna vedrina,
da smo mi seme lepših svetov,
mi, proletarska mladina...

Novi člani delavskega sveta Železarne Jesenice

Številka izvoljenih	Kandidat — Poklic	Število glasov	Številka izvoljenih	Kandidat — Poklic	Število glasov
VISOKE PEČI			JAVORNIK IV.		
1.	Globočnik Franc, uslužbenec	260	1.	Mirtič Vinko, delovodja	56
2.	Pohar ing. Alojz, uslužbenec	250	PREDELOVALNI OBRATI		
3.	Golba Rado, delovodja	245	1.	Ažman Zvone, delavec	373
4.	Lazar Jože, delovodja	240	2.	Grobovšek ing. Dr., uslužbenec	369
JEKLARNA			3.	Šest Davorin, delovodja	367
1.	Prešeren ing. Al., uslužbenec	396	4.	Mur Jože, delavec	325
2.	Dolenc Tomaž, delavec	383	ŽEBLJARNA		
3.	Pogačnik Zdravko, delavec	362	1.	Dreša Mirko, delovodja	59
4.	Šetinc Martin, delavec	350	CEVARNA		
5.	Simikić Rade, uslužbenec	319	1.	Dolenc Anton, uslužbenec	144
6.	Jereb Anton, delavec	303	2.	Komljanec Anton, uslužbenec	134
ELEKTROPEČ			ELEKTRODNI ODDELEK		
1.	Ulčar Jože, uslužbenec	72	1.	Čelešnik Alojzij, delavec	100
JAVORNIK I.			2.	Cerkovnik Štefka, delavka	94
1.	Markelj Franc, delavec	546	ENERGIJSKI ODDELEK		
2.	Brajer Franc, delavec	545	1.	Krznarič Miha, delavec	146
3.	Črv Zdravko, delovodja	543	2.	Špringer Julij, delavec	102
4.	Noč Martin, delavec	538	MEHANICNA DELAVNICA		
5.	Erjavec Franc, delavec	537	1.	Suštaršič Alojzij, delavec	221
6.	Žbontar Peter, uslužbenec	530	2.	Zorman Vinko, uslužbenec	209
7.	Zupančič Jože, delavec	509	3.	Klinar Jože, delavec	199
ŽICNA VALJARNA			KONSTRUKCIJSKA DELAVNICA		
1.	Gašperin Franc, uslužbenec	134	1.	Pogačar Karol, delovodja	145
2.	Škedelj Alojzij, delavec	125	2.	Šilar Janez, delavec	121
JEKLOVLEK			ELEKTRODELAVNICA		
1.	Pirc Oto, delovodja	65	1.	Delavec Ivan, delovodja	88
JAVORNIK II.			2.	Rozman Franc, delavec	66
1.	Bizjak Janez, delavec	273	GRADBENI ODDELEK		
2.	Malej Franc, delavec	251	1.	Stare Anton, uslužbenec	110
3.	Kristan Alojzij, delavec	245	2.	Pavšič Anton, delovodja	93
4.	Knific Jože, delovodja	224	PROMETNI ODDELEK		
VALJARNA 2400			1.	Triler Ciril, delovodja	238
1.	Smolej Janko, delavec	171	2.	Lenar Jože, delovodja	214
2.	Kocjančič Stanko, delavec	130	3.	Saksida Ivan, uslužbenec	190
JAVORNIK III.					
1.	Arh Franc, delavec	262			
2.	Brelih Alojzij, delavec	258			
3.	Koblar Štefan, delovodja	245			
4.	Tušar Ivan, delavec	214			

Stevilka izvoljenih	Kandidat — Poklic	Stevilo glasov	Stevilka izvoljenih	Kandidat — Poklic	Stevilo glasov
TRANSPORTNI ODDELEK			KOMUNALNI ODDELEK		
1.	Turšič Simon, delavec	140	1.	Vilman Franc, uslužbenec	61
2.	Možina Stane, delavec	108	2.	Eberle Avgust, delavec	54
OPEKARNA			GLAVNA PISARNA I.		
1.	Ručigaj Anton, uslužbenec	136	1.	Rozman Janez, uslužbenec	200
2.	Krmelj Maks, delavec	126	2.	Verdnik Janko, uslužbenec	196
LIVARNE			GLAVNA PISARNA II.		
1.	Kramar Rupert, delavec	159	1.	Hutar Jože, uslužbenec	141
2.	Torkar Rado, uslužbenec	131	2.	Slamnik Ludvik, uslužbenec	139
OTK					
1.	Pesjak Franc, uslužbenec	108			
2.	Kveder ing. Saša, uslužbenec	99			

Rezultati naše proizvodnje

Dolgoletni sodelavci iz
martinarne skupno s tehn.
direktorjem, ing. Rebekom,
njihovim bivšim obratovodjo

Naši j

LEP

naših jubilantov

Na nepozabnem večeru
v tovarniški kazini.
Jubilantom so
podelili diplome
in nagrade

Jubilanti med
svečanim podeljevanjem
diplom in nagrad

etniki

V E Č E R

40 letnikov

Kakor kaže slika, je bil
to lep večer, poln
veselja in prijetne
družabnosti.

Kakor smo že poročali,
je naše podjetje pri-
redilo 30 in 40 letnikom
lep večer. S tem v zvezi
objavljamo še nekaj
posnetkov, ki jih je
za naš list napravil
tov. Torkar

(Op. ur.)

Več previdnosti pri delu — manj obratnih nezgod

(Iz letnega poročila HTZ)

Kakor v prejšnjih letih, tako so tovariši na oddelku HTZ tudi v letošnjem oddelku skrbeli za to, da bi bilo število nezgod pri delu manjše. Njihovo prizadevanje tokrat ni bilo zaman. V ta namen so bili uporabljeni nekateri ukrepi, ki so pripomogli k znižanju obratnih nezgod. Tako so med drugim zaostri preventivno službo v podjetju, pri sestavljanju premijskega pravilnika pa so uvedli tudi varnostni faktor, ki je enak ostalim pogojem, če hoče nekdo izmed upravičencev biti v čimvečji meri udeležen pri premiji. Delavski svet Železarne je na enem izmed svojih zasedanj ustanovil tudi komisijo HTZ, in sicer z namenom, da bi obravnavala prioritete, zdravstvene varnostne probleme v podjetju, organiziranih pa naj bi bilo s strani uprave podjetja tudi več tečajev za obratovodje, mojstre in ostalo vodilno osebje. Udeleženci so se na teh tečajih seznanili z metodo PIV. Vsi ti in podobni ukrepi so v precejšnji meri vplivali na doseg nižjega odstotka obratnih nezgod v primerjavi z doseženim odstotkom v letu 1955.

Znižanje odstotka obratnih nezgod je razvidno iz že navedene primerjave, saj smo v lanskem letu imeli 62 nezgod manj kakor v letu 1955. V lanskem letu je znašal odstotek bolezni v našem kolektivu 4 in pol odstotka (vštete so tudi porodnice in izostanki zaradi nege družinskih članov). Zaradi nižjega števila nezgod smo v lanskem letu prihranili skupnosti 13.903.268 dinarjev. Kljub vsej pazljivosti naših sodelavcev in kljub že navedenim ukre-

pom, pa smo v lanskem letu imeli še vedno 1150 nezgod, od teh pa se jih je 6 končalo s smrtnim izidom. Visok odstotek nezgod pri delu je bil v lanskem letu dosežen v mesecih januarju, februarju in marcu, ko so bili delavci iz nekaterih obratov začasno zaradi omejitve proizvodnje dodeljeni na druga delovna mesta, kjer niso bili vajeni delavnih pogojev. Več kakor 100 nezgod smo imeli lani tudi v mesecu avgustu, in sicer zaradi precejšnjega števila tovarišev-sodelavcev, ki so prav v tem času koristili letni dopust, njihovo delo pa so opravljali drugi, prav tako nevajeni delavci. Poleg že navedenih nezgod, ki so jih utrpeli naši sodelavci pri rednem delu, pa smo imeli 106 nezgod na poti v in iz službe in smo zaradi tega izgubili 1043 delavnih dni, s tem pa se je povečal tudi odstotek nezgod od 16,7 na 18,2 odstotka.

Ne bo odveč, če povemo nekaj besed tudi o zdravstvenem stanju naših sodelavcev. V lanskem letu ni manjkalo zdravniških pregledov, ki so bili namenjeni zlasti sodelavcem, zaposlenim v obratih plavž, pržne peči, pražarna, apnenice, martinarna, ter siva- in jeklo livarna. V nekaterih primerih je bilo ugotovljeno, da sodelavci bolujejo za silikozo, od teh so nekatere poslali na klimatsko zdravljenje ali pa so bili dodeljeni na lažja in bolj zdrava delovna mesta.

Uvodoma smo omenili, da je bilo v lanskem letu vloženih precej denarnih sredstev, z namenom, da se omogoči našim sodelavcem v obratih železarne

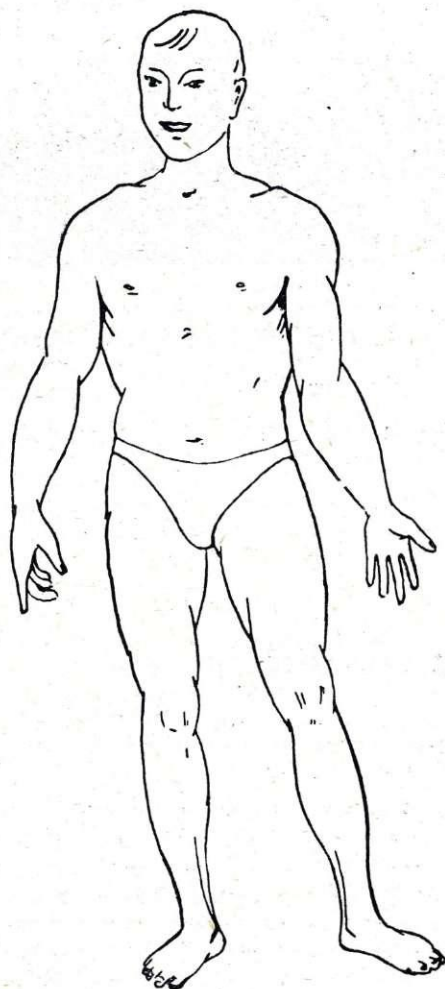
Statistični prikaz števila nezgod, izpada dnin in del. ur po mesecih

MESECI	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
IZPAD DNIN	1259	1803	1408	1159	995	1268	1012	1231	1091	1315	973	1080
NEZGODE	116	110	104	90	93	96	95	106	91	91	71	87

IZPAD DEL. UR	10.072	14.424	11.264	9.272	7.960	10.144	8.096	9.848	8.728	10.520	7.784	8.640
---------------	--------	--------	--------	-------	-------	--------	-------	-------	-------	--------	-------	-------

IZPAD V DIN	573.701	688.746	611.973	517.285	461.520	597.075	464.872	557.298	521.118	598.272	417.845	519.523
-------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Pregled nezgod na posameznih delih telesa

88 OČI

71 GLAVA

71 TRUP

303 ROKA

127 PRSTI D. R.

78 PRSTI L. R.

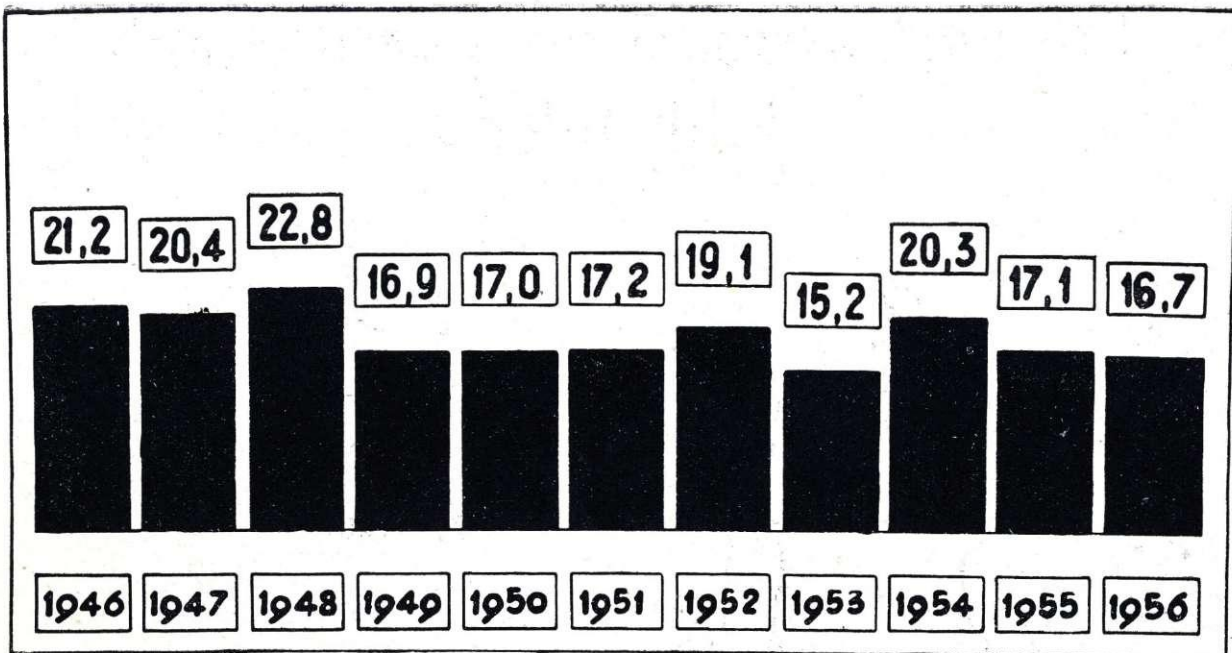
324 NOGA

87 STOPALO

potrebna varnost pri delu. Za gradnjo in vzdrževanje sanitarnih naprav in za nabavo potrebnih zaščitnih sredstev smo v lanskem letu prispevali 245,762.772 dinarjev. Vendar to ni vse, kajti svojo vlogo so dobro in zadovoljivo opravili tudi naši bolničarji na štirih rešilnih postajah, ki so nudili prvo pomoč v 9718 primerih, obvezali so skupno 37.724 članov našega kolektiva. Teh nekaj številk dokazuje, da dela naših bolničarjev na rešilnih postajah ne kaže podcenjevati.

Iz zgornjih podatkov je razvidno, da je 6 nezgod s smrtnim izidom le opozorilo naše sodelavce na večjo previdnost, ki je pri delu na delovnih mestih

več kakor potrebna. Pričakovati je, da bomo v letošnjem letu imeli nekoliko več sreče pri delu, tako da bodo črni dnevi, ki so prav gotovo nepotrebni in nezaželeni, v celoti odpravljeni. Črni dnevi, ki jih omenjamo na tem mestu, so tisti dnevi, ko zaradi nezgod pri delu izgubljammo za vedno svoje sodelavce. Teh primerov je bilo v zadnjih povojnih letih v našem kolektivu veliko, upamo pa, da bomo z večjo previdnostjo in s smotrnim uporabljanjem zaščitnih sredstev v doglednem času dosegli svoj namen, ki je in bo: »zdravje je največje bogastvo na svetu«.

Letni odstotek obratnih nezgod v povojnih letih

B E S E D A M L A D I H Ž E L E Z A R J E V

Mladina tekmuje

Zdrav duh v zdravem telesu! S tem geslom se je zbrala mladina Železarne Jesenice, tovarne fine mehanike Iskra Kranj in Litostroja Ljubljana.

Deževen dan ni mogel motiti vedrine in prijetnega razpoloženja mladine, ki se je zbirala v sindikalnem domu tovarne Iskra v Kranju. Prvi smo prišli Jeseničani, z vlakom seveda; Litostrojci, morda bolj iznajdljivi od nas, so se pripeljali z avtobusom. Do 9. ure dopoldne smo bili zbrani vsi, trdno odločeni boriti se športno in zmagati.

Tekmovanje je obsegalo sledeče športne panoge: šahovski brzoturnir na desetih deskah, odbojko, namizni tenis, streljanje z zračno puško in nogomet.

Jeseničani smo dosegli tri prva in eno zadnje mesto in sicer: prvo mesto v šahu, odbojki in streljanju, zadnje pa v namiznem tenisu. Nogometni troboj ni bil odigran zaradi razmočenega igrišča.

V celotni razvrstitvi smo dosegli prvo mesto in z njim prehodni pokal. Če ga prihodnja leta še dvakrat osvojimo (in trden namen imamo, osvojiti ga), bo prešel v našo trajno last.

Tekmovanje je pokazalo veliko izenačenost šahovskih ekip, (saj smo Jeseničani zmagali samo z dvema točkama prednosti), veliko nadmoč Kranjčanov v namiznem tenisu in nepremagljivost naših

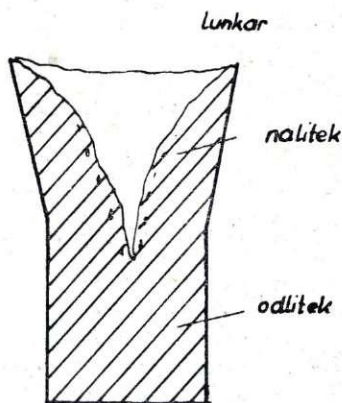
odbojkarjev, ki so obe igri odločili v svojo korist z rezultatom 3:0.

Najbolj negotov izid smo pričakovali v streljanju. Ekipe so se menjavale v vodstvu in nobena ni mogla uiti naprej, niti ni nobena hotela zaostati. Naša ekipa je bila, sodeč po rezultatih najbolj izenačena in je zaslužno, čeprav samo z dvema krogoma naskoka, osvojila prvo mesto. Uspeh strelske ekipe je toliko bolj pomemben, ker je bila njen član tudi tov. Kralj Majda, ki je bila s svojim dobrim rezultatom kot posameznik četrti, na vsem tekmovanju pa edina mladinka. Morda je bila prav to slabost tekmovanja, saj bi z udeležbo mladink mnogo pridobilo na pestrosti programa, popoldanska zabava pa bi bila lahko mnogo bolj prisrčna in bi se prav gotovo ne vrnila domov večina Jeseničanov že z opoldanskim vlakom.

Tekmovanje je uspelo ne samo zato, ker smo prinesli domov za osvojena prva mesta plakete in prehodni pokal, tudi ne zato, ker smo mladinci z Jesenic napravili s svojim enotnim nastopom najlepši vtis, ampak predvsem zato, ker je v brst prijateljstva gorenjske delavske mladine pognala nova kal in bo v mladih srcih ostal nepozaben spomin na prijeten dan.

Uporaba hladilnih teles v livarstvu

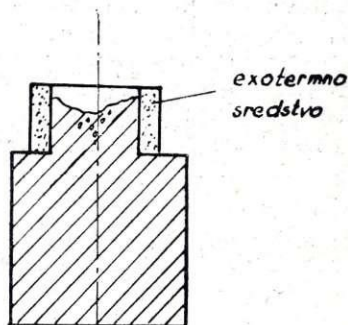
Vsakomur je že znano, da se telesa, torej tudi kovine, pri ohlajanju krčijo. To je zakon prirode, ki ga moramo vsepovsod upoštevati. Poseben pomen ima ta pojav v livarstvu, kjer se zaradi krčenja kovine izpreminjajo mere odlitih delov. Pri tem moramo računati z izgibno mero, ki je za vsako kovino drugačna. Že modelni mizar mora izdelati model večji kot bo odlitek v resnici, kajti po ohlajanju se odlitek skrči na predvideno velikost. Ta pojav pride do izraza pri zunanjih izmerah odlitka. Ker pa vemo, da se pri odlitku najpreje ohladi zunanja površina, ker je najbolj izpostavljena hladnejšemu zraku, šele nato pa se ohlaja notranjost, je nujno, da nekje v sredini zaradi skoro enakega volumna predvidenega odlitka in zmanjšanega volumna železa vsled ohlajevanja in krčenja nastane praznina, ki jo imenujemo lunkar (slika 1). Vsi dobro poznamo to besedo, saj nam dela nemalo preglavic.

sl. 1

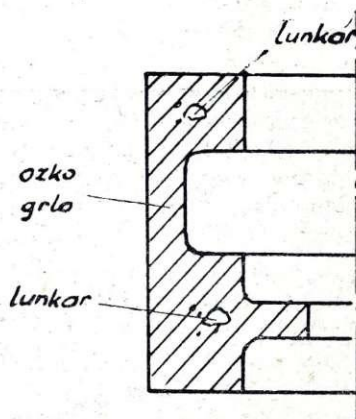
Praksa je pokazala, da se vrši odstranjevanje lunkarja na razne načine. Pokončno litje je en način, kjer v nasprotju z ležečim načinom litja dosežemo določen uspeh, zaradi večjega ferostatičnega pritiska. V celoti pa tudi pri tem načinu tvorbe lunkarjev ne moremo preprečiti, ker je od oblike odlitka (debeline sten, ozkih grl itd.) odvisno, kako se bo vršilo ohlajevanje samo. Zato je danes že precej razširjen način dodatnega napajanja odlitka s tekočim jeklom ali železom tako, da nalitek posipamo z grafitom ali »lunkeritom«, ki preprečuje prehitro ohlajevanje in s tem omogoči boljše posedanje železa in napajanje odlitka. Z istim namenom, vendar s še boljšim uspehom, uporabljamo tudi razna eksotermna sredstva (slika 2), ki pri dotiku

z raztaljenim jeklom prično goreti in pri tem sproščajo precejšnjo količino toplote. Zato je pri tem načinu napajanje še učinkovitejše. Pripomniti pa je

sl. 2

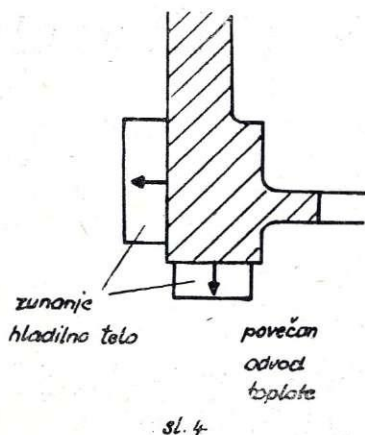
treba, da pride ta način napajanja v poštev le pri oblikah odlitkov, ki so enakomerne debeline. Pri vseh ostalih oblikah pa je posledica neenakomerno ohlajevanje sten in s tem nastanek ozkih grl, ki preprečujejo pravilno napajanje. Zaradi tega ni dotoka taline, nujna posledica je lunkar, ki povzroča zelo neljub izmeček (slika 3).

sl. 3

Nastajanje lunkarja je sicer nemogoče preprečiti, ker je to naravni pojav, možno pa ga je zmanjšati, oziroma vplivati na nastanek lunkarja v taki obliki, da se stvari tam, kjer ne more vplivati na kvaliteto odlitka. V to svrhu uporabljamo hladilna telesa zelo različnih oblik in velikosti. V glavnem razlikujemo

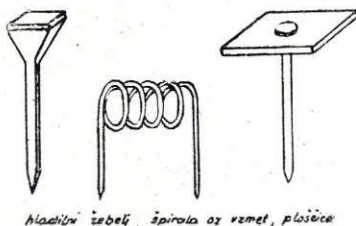
zunanja in notranja hladilna telesa. Boljša so zunanja (slika 4), vendar imajo to slabo lastnost, ker so

sl. 4

kovinasta, da učinkujejo na površino odlitka s hitrejšim ohlajevanjem, ki se itak hitreje ohlaja kot notranjost in s tem pri jeklu povzročijo trda mesta (litje v kokilo). Pri vročem železu se dostikrat tudi privarijo na kovino. Prednost pa je v tem, da ne pridejo v talino, oziroma v odlitek, kot železo oziroma jeklo, ki ima drugačno sestavo.

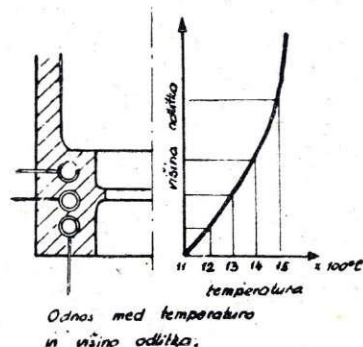
Pri notranjih hladilnih telesih, ki so lahko v obliki žebeljev, spiral, pločevine, železnih palic itd. (slika 5).

hladilni žebelj, spirala oz. vmet, ploščica

sl. 5

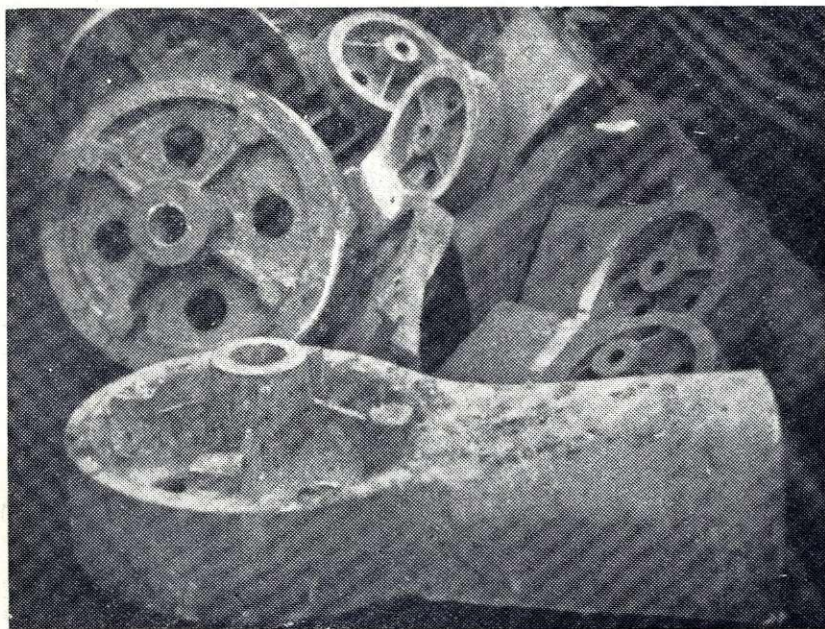
pa moramo paziti, da so hladilna telesa dobro lužena in pobakrena. Pri nameščanju hladilnih teles je potrebno namestiti jih tam, kjer je nevarnost tvorbe lunke največja. Postavljamo jih torej na mesto, kjer je masa železa največja. S tem vplivamo na toplotni režim, oziroma na ohlajevanje odlitka v takem smislu, da se strjuje tekoče železo najprej tam, kjer bo struženo ali obdelano, nato se mora strditi še ostali del odlitka (slika 6).

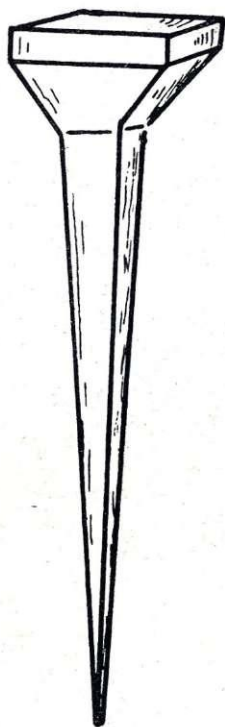
sl. 6

Na ta način lahko vplivamo na kvaliteto odlitkov ter se nevarnost izmečka zaradi lunke zmanjša na minimum. To se uspešno uporablja pri jekleni litini, ki je poznana po razmeroma veliki izgibni meri (2%), kjer je tudi nevarnost lunke največja. To uspešno uporabljamo pri tekalnih kolesih, kjer nevarnost lunke odpade, če smo pravilno namestili hladilna železa. Prednost hladilnih želez je v tem, da jih lahko zelo točno namestimo in sicer na enostaven način na dotično mesto, kjer se za to izkaže potreba.

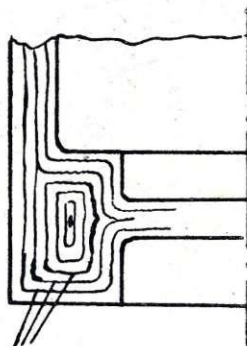
Posebno pozornost moramo položiti na res pravilno nameščanje teh želez, saj je treba predvideti način ohlajevanja in s tem obdržati uporabnost odlitka

Tekalna kolesa, ki jih uspešno uporabljamo v livarstvu

sl. 7

sl. 8.

v svojih rokah. Pri krožnih telesih, pušah ipd. je potrebno paziti tudi na to, da se zunanja stena krožnega odlitka ohlaja hitreje kot notranja, zaradi večje površine in s tem povečanega odvoda in prestopa toplote v tej smeri. Zato je tudi nevarnost nastanka lunkarja v notranjosti v izvrtini večja kot na zunanji površini, prav to pa moramo zregulirati s hladilnimi telesi. Načelno nameščamo hladilna telesa v izvrtino bližje notranje stene kot na obodu prav iz povedanih razlogov. Jasno je pa, da ima nepravilna namestitvev hladilnih teles tudi nezaželene posledice. Če hladilnega železa ne namestimo v kritično območje, lahko ohlajamo odlitek na nepravilen način, lunkar torej v takem primeru ostane.

V glavnem velja pravilo, da mora biti hladilno železo tem večje, čim večja je gmota železa, poleg tega pa kritično mesto precej natančno lahko določimo že na oko, oziroma v težjih primerih z vrčtanjem izoterm že v načrtu ter se nam kritično mesto izredno točno pokaže (skica 8). Prav v to mesto potem vstavljamo hladilno železo.

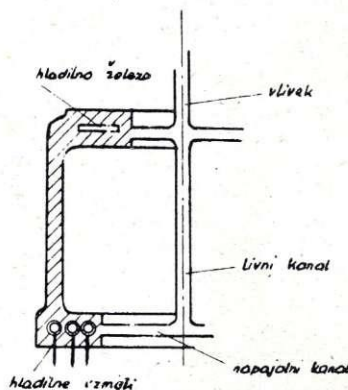
Pri odlitju v kalup z nameščenimi hladilnimi železi s tem izpremenimo način ohlajevanja. Železo oblije tudi hladilna železa, katera porabijo za raztaljenje določeno količino toplote. S tem pa se že znižuje temperatura taline v notranjosti odlitka ter na ta način dosežemo hitreje ohlajevanje taline, poleg tega pa poteka ohlajevanje bolj enakomerno,

lunkar ne more nastati, oziroma če nastane, je na tistem mestu, ki za kvaliteto odlitka ni več problematičen.

Pravilna uporaba hladilnih teles je zelo koristna. Dokaz temu je razlog, da s pravilnim nameščanjem hladilnih želez dostikrat nadomestimo nalitek, oziroma lahko izdelamo kompletan odlitek brez nalitkov zato, ker se spodnji del odlitka že strjuje zaradi taljenja hladilnih teles še v času, ko se še predmet lije. Treba se je prilagoditi dejanskemu stanju ter za vsak odlitek posebej ukrepati in določiti način litja in hlajenja.

V naši livarni se je že udomačila uporaba hladilnih želez, ki so skoro nepogrešljiva. Uporabljamo jih največ v obliki kovanih pobakrenih žeblov, pri rotacijskih telesih z enakomerno debelino stene pa je zelo koristno vlaganje železnih, vlečenih in pobakrenih drogov in spiral, ki imajo zelo veliko površino. S tem je možna regulacija načina ohlajenja, ki je odločilnega pomena za nastanek oziroma preprečenje lunkarja in za kvaliteten odlitek.

V primeru, da je debelina stene odlitka enakomerna (česar se ne da povsod doseči), pa dostikrat hladilna železa odpadejo in je potreben le majhen nalitek. S pravo kombinacijo uporabe hladilnih želez in livnega sistema v spodnjem delu odlitka pa tudi nalitek odpade (skica 9).

sl. 9

Zato je zelo priporočljivo, da že pri izdelavi načrtov upoštevamo nevarnost nastanka lunkarja, po katerem naj ima odlitek čim bolj enakomerno debele stene, v kritičnih primerih pa naj se konstrukter posvetuje z livarjem, ki mu bo dostikrat, upoštevaje prakso, lahko dal koristen in pameten nasvet.

V praksi se je uporaba hladilnih teles dobro obnesla, saj se je trajnost tekalnih in drugih koles na ta način povečala. S tem je zmanjšan strošek vzdrževanja, kar ni brez pomena. Isto velja tudi za ostale odlitke. Čim bolj se poslužujemo hladilnih teles, tem manjša je nevarnost, da nam nastane izmeček. Pri tem načinu dela je potrebna pozornost in občutek pravičnega predvidevanja načina ohlajevanja; pot do uspešnega odlitja potem ni več daleč.

Ko se odločaš za poklic

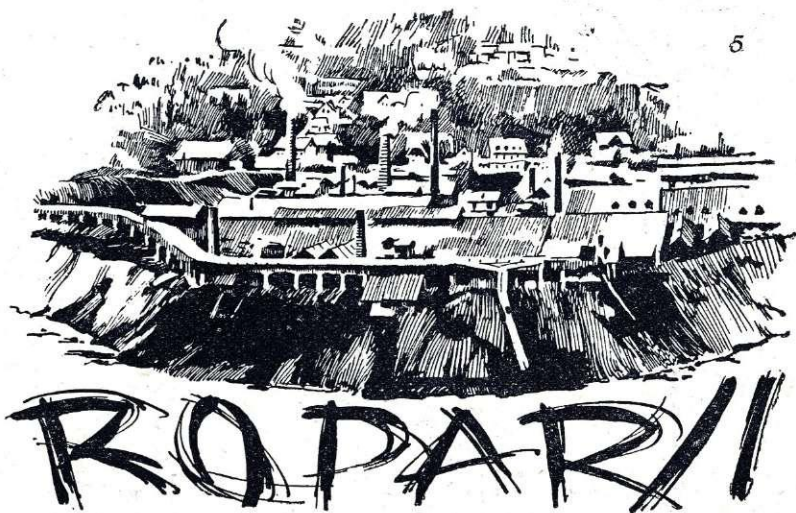
Miša Klinar:

Ilustriral Jaka Torkar

Ob koncu vsakega leta zaključijo obvezno šolanje precej mladih ljudi. Vsi ti stojijo pred novim obdobjem svojega življenja, morajo se namreč odločiti, kaj bodo v življenju delali, s čim se bodo ukvarjali, odločiti se morajo za svoj poklic. Stojijo pred odločitvijo, ki je tako pomembna, da si človek lahko z njo določi svojo usodo za dolgo vrsto let življenja. Za kakšen poklic naj se odloči, da bo v svojem nadaljnjem življenju srečen in zadovoljen, da bo pri svojem delu uspeval in tako koristil skupnosti in tudi sebi?

Izbira poklica je življenjskega pomena. Delo, bodisi ročno ali umsko, je danes častno. Delati moramo vsi zaradi lastnih potreb in potreb družbe, zato je pravilen pogovor, ki pravi »Kdor ne dela, naj ne je«. Vsako delo vpliva na človeka in se že zato lahko počuti pri delu zadovoljnega, delo mu ugaja in ga tudi z lahkoto opravlja. Ker vsaka poklicna dejavnost vpliva na oblikovanje človekove osebnosti, je danes posebno важно, da bo vsakdo tudi pravilno izbral sebi primeren poklic. Tu so koristi družbe in posameznika kot dela celote popolnoma enakovredne. Vsakemu človeku je do tega, da najde delo, pri katerem bo lahko uspeval, to je zaslužil in zadovoljno živel, družbi pa je prav tako do tega, da je na delovnem mestu človek, ki bo dobro delal, lahko reševal delovne zahteve, ki se postavljajo pred njega in bo največ prispeval v korist družbi.

Vsak poedinec, ki želi čim bolj rešiti to življenjsko vprašanje, se mora predvsem seznaniti in spoznati s čim več poklici. Obstajajo namreč poklici, za katere še ne ve in morda bo ravno kateri od teh primeren zanj. Kje pa se lahko izve, kakšni poklici obstoje v življenju? Najprej si vsakdo ogleda te, ki so mu dostopni v okolici. Poslušaj naj predavanja, preko radia in filma naj se seznani tudi s poklici, ki jih v njegovi okolici ni. Slike, razstave, različne knjige

Ni se zavedal, da je ta harmonija samo trenutek, ki se bo razbila že ob prvi čeri njegove resnične notranje razbitosti, ko bo udarila obnjo.

Z očmi je pobožal zakajene stene izbe, ki so dobile neko toplo barvo. Pri peči je zagledal berača, ki se je prav tako kakor on naslanjal na palico (le da je bila beračeva navadna in ne okovana s srebrom) in na njej sklepal roke, kakor da bi molil. Pričela ga je starčeva plešasta lobanja, obkrožena z vencem redkih umazano sivih las, ki so prehajali ob ušesih prav tako v umazano sivo cesarsko brado. Izpod košatih obrvi (prav take je imel njegov oče!) je strmelo vanj dvoje vodenosinjih zenic, ki so se izgubljale v belini mrežnice, prepletene z drobnimi krvavimi žilicami.

— Kaj ko bi ubožcu napravil veselje? — je pomislil.

Že je hotel namigniti staremu beraču in ga poklicati. Ta pa se je sam dvignil, ko je ugledal v Rouardovih očeh dobroto, in s starčevskimi koraki približal mizi pri oknu.

„Prosil bi vbogajme, gospod,“ je rekel starec z glasom, ki se je zdel Fricu čudno znan, čeprav z beračem še nikoli ni govoril.

Gospodinja, ki se je hotela prikupiti Rouardu, je hotela beraču zastaviti pot, a ni utegnila. Zato mu je samo rekla:

„Dovolj si se pogrel. Zdaj pa se poberite, nadlega,“ ga je tikala in vikala hkrati.

„Saj bom šel, saj bom šel,“ je ponavljal berač in stiskal v roki goldinar, ki mu ga je dal Rouard. „Bog plačaj, Bog plačaj, gospod,“ se je zahvaljeval, potem pa se je vrnil k peči, se pokrival s staro oguljeno kučmo in šel. Gospodinja je bilo žal, da ga je zapodila. Videla je še vedno beračeve velike koščene roke, v katerih je blestel goldinar, ki bi bil lahko njen.

Ko so se za beračem zaprla vrata, je Rouard vzdihnil:

„Ubogi starec!“ Ni vedel, kaj ga je privlačevalo k njemu.

„Saj ga poznate, gospod,“ je rekla krčmarica, ki je pozabila, da je bila s starcem surova.

„Da, navidez,“ je rekel Rouard. „Kdaj pa kdaj ga srečam.“

„Bolj ne?“

„Ne.“

„Mislila sem, da se ga spominjate. Nekoč je bil hlapec pri vašem blagopokojnem očetu. Vsaj tako je pripovedoval prej, preden ste prišli... Ah, vaš blagopokojni oče je bil tako dober človek. Spominjam se ga še kot otrok in mlado dekle...“ je hotela speljati pogovor na nekdanje Rouardovo bogastvo in na nesrečo, ki jo je doživljal Fric. Ta pa se ni dal speljati. Zanimal ga je stari berač.

„Pravite, da je bil pri nas za hlapca?“ jo je prekinil in izpil ostanek v steklenički.

„Tako je pripovedoval,“ je rekla.

„Čudno? Ne spominjam se ga,“ je rekel in se zamislil. Gospodinja je opazila prazno stekleničko.

„Boste še osminko, gospod?“ je vprašala.

Molčal je, a mu jo je kljub temu prinesla. Nesel jo je k ustnicam in srebnil ter mislil o starcu.

Misli so se vrtele kakor bobni v žebljarni in sipale spomine kakor žeblje. Med številnimi posli svojega očeta je iskal poteze, ki bi mu odkrile starca, za katerega je zvedel šele sedaj, da je bil hlapec pri njih, a ni jih našel.

— Če je v resnici bil, je moral biti, ko sem bil jaz še tako majhen, da se tistih dni ne spominjam več, — je pomislil.

In če je bil takrat, bi mu berač lahko povedal o časih, ko se je začelo nad njegovo rodbino nabirati zlo, ki je kasneje izbruhnilo in jo uničilo. Morda bi mu berač lahko razvozljal skrivnost tega zla, ki je moralo začeti kaliti že takrat, ko se je rodil on, Fric, ki je ostal edini od Rouardovih, nekdanjih največjih bogatašev na Kranjskem, ki so tako naglo propadli in obubožali in katerih usode razen njegove so se že iztekle. Oče, sprt z materjo, je umrl pred devetnajstimi leti. Petnajst let po svojem gospodarskem polomu je živel v trpljenju sam, odmaknjen od vseh otrok in zlomljen. Morda se je odmaknil od otrok, ker se je sramoval, da jih je pripravil ob bodočnost. Njega — Frica je dal v vzgojo Luckmannu. Drugi otroci pa so živeli že prej ločeni od njega in tako je petnajst let

in brošure, tudi govore o dejavnosti posameznih poklicev in prav zato je koristno prebirati kakršen koli tisk, ki govori o tem. Še bolj je, če si je možno ogledati delavnice, tovarne ali šole. Tu se lahko vidi ljudi pri delu samem, ali pa kako in kje se izobražujejo za kakšen poklic.

Pri vsakem poklicu vedno povprašaj tudi, katere duševne in telesne sposobnosti se poleg dela, ki se ga v njem upravlja, še zahteva od človeka, ki se zanj odloči. Kakšno predizobrazbo je treba imeti za poklic in ni slabo, če vemo tudi, kako je poklic zaseden, to je ali je ljudi, ki ta poklice oziroma delo opravljajo dovolj ali premalo, ker v bodočnosti bo tudi od tega odvisno, ali bomo našli zaposlitev in zaslužek v tej dejavnosti.

Zato je treba imeti odprte oči in ušesa, opazovati je treba človeka pri delu v poklicu, koristno bo tudi, če se z njim pogovorimo o njegovem delu in v kakšni meri uspeva v poklicu, nič slabega pa ne bo, če bomo za mnenje vprašali tudi druge ljudi. Tako dobimo vpogled v več poklicev. Posebno dobro pa se moramo seznaniti s tistimi poklici, ki nas najbolj zanimajo, do katerih čutimo nagnjenje in kamor človeka najbolj vleče.

Ko se človek odloča za izbiro poklica, je lahko pod vplivom različnih dejstev, katerih se morda niti ne zaveda. Zato ni slabo, če o tem tudi razmisli, kajti to mu lahko pri pravilni izbiri le koristi, ker bo vedel, zakaj se je odločil za določen poklic. Na izbiro poklica vplivajo tudi želje staršev in sorodnikov, zgodbe, ki se jih sliši o več in manj vrednih poklicih. Nekdo se odloči za kak poklic z željo pomagati ali služiti drugim ljudem. To so poklici: zdravnik, medicinska sestra, učitelj, vzgojitelj, socialni delavec itd. Nekdo si spet želi lahko in lepo delo ter je to nagib, zaradi katerega se odloča za neko delo. Druga privlačilca dober zaslužek. Končno se vedno pojavijo tudi usodni poklici. To je običajno takrat, ko nihče ni razmišljal o zahtevah poklica in se človek odloči zanj zato, ker so se tudi drugi tako odločili. Odločitev pri izbiri naj bo vedno v skladu s

človekovimi zmožnostmi, tako duševnimi kakor tudi telesnimi, glede na to, če poklic zahteva enake telesne in duševne sposobnosti. Tu veliko koristi nasvet zdravnika in ugotavljanje psiho - fizioloških zmožnosti v poklicnih svetovalnicah. Če je človek še mlad se glede tega posvetuje s psihologom. Paziti je treba, da se človek ne odloči za poklic, ki je zanj preveč zahteven, kakor se je treba izogibati onih, ki ne bi zaposlili vseh človekovih sposobnosti.

Ko skuša vsak zase spoznati svoj interes nagnjenja in sposobnosti za poklic, se povpraša tudi po tem, ali ima morda kake delovne izkušnje, kaj mu gre pri delu posebno dobro, upošteva pa naj se tudi to, če morda do sedaj ni imel prilike do vsakega dela in ga neko delo zanima, da mu utegne ravno preizkus njegovih psiho - fizioloških zmožnosti v poklicni svetovalnici pomagati, da se bo prepričal, da lahko tudi v tem poklicu uspe. Z vajami si bo pridobil spretnosti, ki jih doslej ni mogel pokazati, ker zato tudi ni imel prilike.

Po dovršeni osemletni šolski obveznosti, se lahko mladinec ali mladinka odloči za obisk šole s praktičnim poukom (industrijske in kmetijske šole), ali za poklic v industriji, kmetijstvu, obrti ter druge veje gospodarske dejavnosti, n. pr. trgovine, lahko pa gre tudi v srednje strokovne šole (srednja kmetijska šola, ekonomska srednja šola, srednja tehnična šola, učiteljske in podobno), lahko pa se odloči za obiskovanje višje gimnazije in administrativne šole itd.

Vse te šole zahtevajo določeno predizobrazbo, zato je vedno koristno, da se v šoli doseže čim boljši uspeh, ker je le tako možno pozneje izbrati in doseči zaželeni uspeh. Velikokrat se namreč zgodi, da nekdo želi doseči poklic, za katerega pa nima zadostne predizobrazbe, ker je zmotno menil, da ga bo lahko dosegel tudi brez nje. Karkoli se človek v šoli in drugod nauči, mu bo vedno le koristilo pri bodočem poklicnem delu.

Izbira poklica pomeni za vsakega človeka srečno ali nesrečno

trpel v samoti na blejski posesti, dokler se ga tistega januarskega dne (te dni bo že devetnajst let od tega) ni usmilila smrt. Mati, ki je vselej krivila očeta za gospodarski polom, niti na pogreb ni prišla. Samo Fric in ljubka Marici ter brata Maks in Oto so šli za očetovim pogrebom. Anite, soproge avstrijskega generala Schmigorja, ni bilo. Sramovala se je pokojnega očeta, propadlega bogataša. Tudi drugih otrok ni bilo. Leon, najstarejši, je umrl že pred očetom. Kmalu po Rouardovem gospodarskem polomu leta 1871 si je vzel življenje. Trije bratje pa so se raztepli po svetu in od njih ni bilo nobenega glasu več.

Zla pa še ni bilo konec.

Dve leti po očetovi smrti se je ustrelil Oto.

Menda je hotel postati umetnik. Časopisi so ga baje hvalili, dokler so Rouardi bili bogati in uživali ugled. Na očetov pogreb je prišel po dediščino a je ni bilo. Njega je poleg Anite in Marice ljubila mati najbolj. V Fricevi sobi v graščini visi neka podoba, ki jo je on naslikal. Neuspehi po propadu Rouardovega bogastva so ga strli. Kljub temu pa se je hotel prikopati v slikarskem svetu do imena. Trudil se je in trpel. Leta so minevala, uspehov pa ni bilo. Zato je segel po samokresu, izdelanem iz savskega jekla...

In Marici — zlatolaso ljubko dekletce — je umrla isto leto kot Oto. Po očetovi smrti, ko sta z mamo napravili njeno dediščino, se je baje na Dunaju prodajala za denar in si nakopala strašno bolezen.

Otova in Maricina bolezen je strla mamo. Pred petnajstimi leti je umrla. Sam je šel za njenim pogrebom, dasi ga ni ljubila, kakor da bi on — Fric — bil kriv njene nesreče, on najmlajši in najnesrečnejši Rouard, ki se mu ni niti sanjalo, kako so znali uživati bogastvo njegovi bratje in sestre.

Danes je sam, kakor je vedno bil. Materi in drugim Rouardom je postal ozki trg med gorami pretesen. Zahrepeneli so po velikem svetu, po Dunaju, po plemiški družbi... Fric, ki je otroška leta preživel pri očetu na Savi, se je mame, bratov in sester le medlo spominjal. V očeh so mu ostale le tri podobe: Oto, Maks in Marici, ki so bili na očetovem pogrebu, in četrta — mati. Ne taka, kakršna je bila v njegovih otroških letih, taka, kakršna je umrla. Posinjel, obupan obraz (baje se je zastrupila) ga je še mrtev gledal hladno.

Mati, zakaj sem bil vreden tako malo ljubezni!

O materi je vedel le toliko, da je bila kot dekle varuhinja otrok pri fužinarskem gospodu baronu Dietrichu v Trziču. Oče jo je vzljubil in poročil.

Kot varuhinje otrok si je Fric ne more misliti. Nekje daleč v njegovi mladosti živi mati kot velika gosa, obdana z bleskom dunajske palače in dunajskih gospodov. Še ko je bil čisto majhen fantek, je mati odšla na Dunaj. Zvabil jo je svet, hrepenenje po veliki družbi, hrepenenje po zvanečih naslovih, dasi se je med njimi čutila manjvredno in je venomer zardela, če so jo novi znanci iz aristokratskih družin nagovorili ob prvem srečanju z baronico ali grofico, kasneje, ko so zvedeli za njeno meščansko poreklo, pa samo z milostljivo.

bodočnost, zato je prav, če vsak, Biti si na jasnem glede poklica in ki izbira poklic, dobro razmisli, ali samega sebe, pomeni pri odločanju se je res prav in tudi najbolje odločil. V primeru morebitnih nejasnosti naj išče potrebnih nasvetov. Ijen.

Odlikovani
delavci-železarji,
ob slavnostni
podelitvi odlikovanj
v zbornici ObLO
Jesenice

Foto Torkar

Čestitamo odlikovanim sodelavcem

Delovni kolektiv naše železarne je bil ob letošnjem delavskem prazniku posebno počaščen. Predsednik Republike, tov. Tito je med drugim odlikoval tudi 22 naših sodelavcev za njihovo požrtvovalno delo v preteklih letih.

Dan pred 1. majem je bil na ObLO Jesenice slavnosten sprejem, katerega so se poleg odlikovancev udeležili tudi predstavniki delovnega kolektiva Železarne Jesenice: predsednik DS, tov. Janko Verdnik, glavni direktor tov. Milan Kristan, predsednik sindikalne podružnice tov. Pintar Anton, sekretar TKZ, komercialni direktor tov. Bogdan Knaflič, podpredsednik ObLO, tov. Viktor Brun, tajnik ObLO, tov. Balderman Metod, načelnik Sveta za gospodarstvo, Matevž Kolar in drugi.

Odlikovance in goste je uvodoma pozdravil tov. Viktor Brun, nato pa je razdelil odlikovanja sodelavcem našega kolektiva.

ORDEN DELA SO PREJELI: Ažman Rudolf, glavni delovodja v mehanični del., Tavčar Jože, elektroodni oddelek, Žežen Janez (upokojenec), Sikošek ing. Dušan, energetik, Truhler Jože, špedicija.

MEDALJO DELA PA SO PREJELI naslednji tovariši: Ambrožič Rudolf iz konstr. delavnice, Debelak Franc, gradbeni oddelek, Dolar Janko, Javornik I, Frankič Olga, glavna pisarna, Gasar Peter in Mikelj Matevž iz predelovalnih obratov, Modic Jože, plavž, Pogačnik Zdravko, Elektropeč, Polak Anton, Javornik I, Robič Mihael iz prometnega oddelka, Rožič

Andrej, livarne, Žbontar Jože, mehanična delavnica, Vodnjov Blaž, predelovalni obrati, Trpin Jakov, plavž, Terseglav Jože, gradbeni oddelek, Šolar Stanko, opkarna.

Odlikovance sta pozdravila tudi predsednik sind. podružnice, tov. Pintar in sekretar TKZKS tov. Ivan Saksida, v imenu odlikovancev pa se je zahvalil tov. Jože Tavčar, delovodja iz elektroodnega oddelka.

Po zaključeni — kratki toda prisrčni slavnosti pa je bila odlikovancem in gostom prirejena zakuska.

Uredništvo Železarja se pridružuje čestitkam, ki so jih prejeli naši sodelavci ob odlikovanju in jim v prihodnje želimo veliko delovnih uspehov.

Srečno!

Zanimivo tekmovanje naših pionirjev

Kakor vsako leto, tako so tudi letos v okviru organizacije Ljudske tehnike organizirali tekmovanje cicibanov in pionirjev. To tekmovanje je bilo namenjeno počastitvi 1. maja, udeležilo pa se ga je 217 malčkov s skiroji. Razdeljeni pa so bili v starostne skupine. V skupini cicibanov do 4 let je tudi letos zmagal ciciban Ivo Zupan, najmlajši tekmovalec, 3 letni Zvonko Špec pa je zasedel 3. mesto. V skupini 4—6 let je bil najboljši Robert Jekler v času 27,8 sek., v skupini od 6—8 let pa Marjan Barbo. Pri pionirjih v starosti od 8—10 let je zmagal Sašo Svetina s časom 22,7 sek., drugo mesto pa je zasedel Janez Jelovčan.

Triletni Špec Zvonko je bil tretji na tekmovanju

Med cicibani naj omenimo tudi Branko Bukvič, ki je tekmovala v ženski skupini. To je hčerka znanega kolesarskega veterana Bukviča, dosegla pa je prvo mesto v času 43,1 sek. Med najboljše tekmovalke so se uvrstile še Čop Ksenija, ki je tekmovala v skupini 3—4 let, v skupini 4—6 let pa Arčon Nataša in Deretič Marija. V skupini 6—8 let je zmagala Tržan Nataša, druga pa je bila Kac Vojka. Pri pionirkah pa je bila zopet najboljša večletna prvakinja v tekmovalju s skiroji Gostiša Jelka v času 24,8 sek.

Po tekmovalju pa je bila prirejena čajanka, razdeljena pa so bila tudi lepa praktična darila. Prireditelji tega zanimivega tekmovanja se lepo zahvaljujejo vsem čarovalcem daril, ustanovam in podjetjem z Jesenic in Lesc ter sindikalni podružnici Železarne Jesenice, kakor tudi tovarni športnega orodja Elan v Zapužah.

O. S.

KULTURA IN PROSVETA

Podeljene so prve Čufarjeve nagrade

V nedeljo, dne 14. 4. 1957 je bila v dvorani Delavskega doma na Jesenicah II. redna letna skupščina občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev občine Jesenice. Obsežno in zanimivo poročilo o razvoju kulturno-prosvetne dejavnosti v jeseniški občini je podal predsednik Občinskega sveta Svobod, tov. France Zvan. Delegati iz devetih prosvetnih društev, kolikor jih obstoja in deluje v jeseniški občini, so govorili o izobraževanju, kakor tudi o delu njihovih igralskih družin ter glasbenih odsekov. Ugotovljeno je bilo, da so skoro vsa prosvetna društva v lanskem letu vidno napredovala. Posebno velja to za delavsko prosvetni društvi Svoboda v Žirovnici in Svoboda na Javorniku, kjer so med drugim povečali tudi število članov. Danes je v jeseniški občini blizu 2000 članov. Iz razprave, ki je bila zelo živahna, je bilo razvidno, da so največ pozornosti posvečali izobraževanju in vzgoji. Samo na Jesenicah so organizirali tečaje z več kakor 1000 urami pouka, uspešno pa deluje tudi šola za starše. Jeseničani prav tako ne zaostajajo pri organiziranju predavanj, ki so bila v letošnjem letu lepo obiskana. Poleg predavanj, tečajev in seminarjev pa so posamezne sekcije pri prosvetnih društvih organizirale tudi prireditve (igre, koncerte). Največ predstav so imeli na Javorniku, kjer se tudi ne morejo pritoževati glede obiska na posameznih prireditvah, saj so v lanskem letu dosegli povprečno 276 obiskovalcev na prireditve.

Zastopniki prosvetnih društev so govorili tudi o tem, kako mislijo zastaviti delo v letošnjem letu. Po zgledu predvojnih Svobod mislijo organizirati izlet Svobod v občinskem merilu in to v prirodo. To naj bi bila tradicionalna vsakoletna prireditev,

ki bo tudi koristna, saj bodo člani Svobod in prosvetnih društev to priliko izkoristili zato, da se bodo pogovorili o svojem delu in medsebojnem sodelovanju, ki je več kakor zaželeno.

Delegate posameznih društev pa je zanimala tudi problematika, ki so jo v prvih dneh meseca aprila obravnavali na posvetovanju o kulturno-prosvetnih domovih. Član predsedstva Zveze Svobod, tov. Janjo Burnik, je zbrane delegate seznanil s problemi, ki so bili obravnavani na omenjenem posvetovanju. Zanimanje za to posvetovanje je bilo posebno veliko na Hrušici, Javorniku, Blejski Dobravi in v Žirovnici, kjer nimajo zadovoljivih prostorov za zbiranje članstva, otežkočeno pa je seveda delovanje njihovih sekcij. Vodstva teh društev pričakujejo obširnejših poročil s tega posvetovanja, še bolj pa želijo, da bi v njihovih krajih zgradili nove kulturne domove, kjer bi bilo prostora za vse.

Med problemi, ki jih je obravnavala konferenca Svobod in prosvetnih društev, pa so bili tudi odnosi med posameznimi društvi in organizacijami. V nekaterih krajih ti odnosi niso ravno najboljše. V Žirovnici n. pr. teče pravda za klavir med TVD Partizanom in DPD Svobodo, v Kranjski gori pa gospodari v prosvetni dvorani Kmetijska zadruga s svojo kino sekcijo in na vso moč ovira delo tamkajšnje Svobode. Kakor je povedal delegat iz omenjenega društva, lastniki dvorane niso preveč naklonjeni gostujočim skupinam sosednjih prosvetnih društev in jim kar najbolj mastno zaračunavajo najemnino dvorane z namenom, da pokrijejo izgubo zaradi odpadle kinopredstave.

Ob zaključku konference so podelili prve Čufarjeve nagrade trem zaslužnim članom prosvetnih

društev. Čufarjeve nagrade se podeljujejo na pobudo Občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev na Jesenicah, prejmejo pa jih aktivni prosvetni delavci, ki so v svojem življenju nesebično in požrtvovalno delali pri utrjevanju kulturno-prosvetne dejavnosti. Letošnji nagrajenci so tovariši: Treven Franc z Javornika, ki je hkrati tudi predsednik Sveta za prosveto in kulturo pri ObLO Jesenice, pevovodja in režiser tov. Hojak Nande s Hrušice

pri Jesenicah in Plantov Alojz, pevovodja in knjižničar v Kranjski gori. Vsi nagrajenci so prejeli lepa knjižna darila, v prihodnjih letih pa nameravajo Čufarjevim nagrajencem podeliti tudi darila v obliki umetniških slik itd., vsekakor pa bodo poskrbeli za to, da bodo Čufarjeve nagrade stalna vsakoletna akcija Občinskega sveta Svobod na Jesenicah.

Prvi simfonični koncert na Jesenicah

Na pobudo prijateljev glasbe in z zainteresiranostjo predstavnikov javnega, političnega in kulturnega življenja železarskih Jesenic je bil ob finančni pomoči občinskega ljudskega odbora ustanovljen konec minulega leta v sklopu Mestnega gledališča Jesenice simfonični orkester. Orkester, ki ima namen prirejati samostojne koncerte in gostovanja, sodelovati s kulturno-umetniškimi društvi in predvsem s Svobodami, nastopati pri uprizoritvah opernih in operetnih del, je pričel v začetku letošnjega leta z delom. Dirigent Rado Kleč, ki praznuje letos 50-letnico življenja in 30-letnico vodenja raznih instrumentalnih ansamblov, je zastavil vse sile ter dosegel dobro zasedbo, da je orkester lahko takoj začel s pripravi za prvi koncert. Sestavljajo ga amaterski in poklicni glasbeniki ter gojenci jeseniške glasbene šole, ki čutijo, da je novo ustanovljeni simfonični orkester za Jesenice važna kulturna ustanova.

Koncertni program je orkester naštudiral v dobi tromesečnega intenzivnega dela in se predstavil javnosti na I. simfoničnem koncertu, ki je bil 22. aprila v dvorani Mestnega gledališča na Jesenicah. 50-članski orkester, ki je izvajal Händlov „Largo“, Mozartovo uverturo k operi „Figarova svatba“ in Čajkovskega „Intermezzo pomposo“ je navdušil občinstvo in s svojim prvim programom dokazal, da je mlada kulturna ustanova na pravi poti. Program je obsegal še Paradisovo „Siciliana“, kjer je nastopil kot solist čelist Ivan Poljanšek, član simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije, ki je zaigral tudi Popperovo „Tarantella“. Deležen je bil izrednega priznanja. V nadaljevanju je nastopil član ljubljanske opere, Franc Langus, ki je zapel dve narodni pesmi ter arijo iz Verdijeve opere „Rigoletto“. Tudi ta je bil deležen zaslužnega priznanja. Za zaključek sta nastopila združena mešana zbor jeseniške in žirovniške Svobode, ki sta izvedla ob spremljavi simfoničnega orkestra finale iz Gotovčeve opere „Ero iz onega sveta“. Nad 100-članski pevski zbor je ob spremljavi orkestra navdušil občinstvo, ki je ugotovilo poleg kvalitetnega izvajanja tudi želeno sodelovanje med novo ustanovljenim orkestrom ter pevskimi zbori naših Svobod.

Pred občinstvom je čestital dirigentu in vsem nastopajočim predsednik gledališkega sveta, profesor

Jože Šifrer in izročil tov. Kleču k dvojnemu jubileju lavorjev venec. Poleg domače gledališke in koncertne publike ter predstavnikov organizacij in ustanov so se udeležili I. simfoničnega koncerta simfoničnega orkestra jeseniškega mestnega gledališča tudi direktor Prešernovega gledališča v Kranju, tov. Gostiša, predsednica Sveta za prosveto, kulturo in šolstvo OLO Kranj, prof. Gostiševa, direktor Kranjske glasbene šole, prof. Lipar in drugi.

P. U.

Športne vesti

ODBOJKA

OK JESENICE : OK POŠTAR (Ljubljana) 3:1

Moška ekipa odbojkerskega kluba z Jesenic je povabila v goste za otvoritev spomladanske sezone OK »Poštarja« iz Ljubljane. Tekma je bila zelo živahna, razigrani Jeseničani pa so pokazali veliko volje in tudi zaslužen zmago z rezultatom 3:1. Prvi set je pripadal gostom iz Ljubljane, nato pa so Jeseničani spremenili način igre in zaslužen zmago.

NOGOMET

NK JESENICE : NK ŠKOFJA LOKA 4:0 (3:0)

Mladi nogometaši so tokrat presenetili z igro za naslov gorenjskega prvaka. Takoj v začetku so Jeseničani po zaslugi Dušana Bruna prišli v vodstvo z 1:0, sedem minut pozneje pa je isti igralec povečal rezultat na 2:0, končni rezultat prvega polčasa pa je postavil Klinar »Lilo« 3:0. V drugem polčasu so začeli gostje igrati z bunker sistemom, toda domači napadalci so bili v premoči, končni rezultat tekme pa je bil 4:0. Gledalci so zmagovalce burno pozdravili, saj so pokazali z dobro igro, da nas bodo lahko dostojno zastopali v I. republiški ligi. Mladim nogometašem želimo v prihodnje veliko uspehov.

BOKS

Boks klub Jesenice je v počastitev ustanovitve OF organiziral boks turnir, na katerem je sodelovalo 27 parov, tekmovalje pa je bilo nagradno. V veltar (pol. kat.) je zmagal Aleksič Ljubljana, v srednji kategoriji Anžur, ravno tako iz Ljubljane, v veltar Zen z Jesenic in v zadnji Sefer Ljubljana : Ažman Jesenice 2:0 (po točkah).

NAMIZNI TENIS

NTK JESENICE : KAC CELOVEC 5:1 in 5:3

V počastitev 1. maja so igralci namiznega tenisa zmagali kar v dveh srečanjih, kar je lep uspeh za naše predstavnike v I. zvezni ligi. Domače in gostujoče moštvo je bilo zadovoljno tako z igro kakor tudi organizacijo tekmovalja.

